Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B**

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2002 m. kovo 19 d.

nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamas ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB

(pranešta dokumentu Nr. C(2002) 1043)

(2002/253/EB)

(OL L 86, 2002 4 3, p. 44)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2003 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimas 2003/534/EB	L 184	35	2003 7 23
►**M2**	2008 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas 2008/426/EB	L 159	46	2008 6 18
►**M3**	2009 m. balandžio 30 d. Komisijos sprendimas 2009/363/EB	L 110	58	2009 5 1
►**M4**	2009 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimas 2009/540/EB	L 180	24	2009 7 11
►**M5**	2012 m. rugpjūčio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2012/506/ES	L 262	1	2012 9 27

▼B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2002 m. kovo 19 d.

nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamas ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB

(pranešta dokumentu Nr. C(2002) 1043)

(2002/253/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos Bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1998 rugsėjo mėn. 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB dėl užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros ir kontrolės tinklo Bendrijoje sukūrimo ([1]), ypač į jo 3 straipsnio c punktą,

kadangi:

(1) Valstybėms narėms privalu keistis informacija, susijusia su epidemiologine situacija ir užkrečiamųjų ligų keliama grėsme visuomenės sveikatai, naudojantis Bendrijos tinklu tokiu būdu, kuris įgalintų lyginti duomenis, kad būtų galima tiek Bendrijos, tiek nacionaliniu lygiu imtis užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės.

(2) Kad tokią informaciją būtų galima lyginti, būtina nustatyti bendrus užkrečiamųjų ligų atvejų apibrėžimus netgi jei atskirų ligų priežiūros sistemos dar nesukurtos; kai tik šis sprendimas įsigalios, priimtus atvejų apibrėžimus bus privalu naudoti pateikiant duomenis į Bendrijos tinklą ir jie turėtų atitikti asmens duomenų apsaugos taisyklių keliamus reikalavimus.

(3) Atvejų apibrėžimai, suteikiantys galimybę lyginti informaciją, turėtų būti nustatomi naudojant pakopų sistemą, įgalinančią valstybių narių struktūras ir (arba) institucijas operatyviai keistis informacija apie ligas, taip pat ir specialiais sveikatos apsaugos klausimais. Šie atvejų apibrėžimai palengvins duomenų apie ligas, išvardytas Komisijos sprendime 2000/96/EB ([2]), pateikimą.

([1]) OL L 268, 1998 10 3, p. 1.
([2]) OL L 28, 2000 2 3, p. 50.

▼B

(4) Atvejų apibrėžimai turėtų būti sudaryti taip, kad suteiktų šalims narėms kuo didesnes galimybes teikti informaciją naudojant jų sukurtų sistemų duomenis. Atsižvelgiant į skirtingus informacijos rinkimo tikslus, apibrėžimai turėtų būti pritaikyti skirtingiems jautrumo ir specifiškumo lygiams ir juos turėtų būti lengva iš dalies pakeisti.

(5) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Komiteto, įsteigto Sprendimu Nr. 2119/98/EB, nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės narės, pateikdamos duomenis apie užkrečiamąsias ligas epidemiologinei priežiūrai ir kontrolei pagal Sprendimo Nr. 2119/98/EB nuostatas, pirmiausia jo 4 straipsnį, naudoja priede pateikiamus atvejų (ligų) apibrėžimus.

2 straipsnis

Šis sprendimas bus keičiamas tiek, kiek tai lems naujausi mokslo duomenys.

3 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2003 m. sausio 1 d.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

▼M5

PRIEDAS

1. **ATVEJŲ APIBRĖŽČIŲ IR KLASIFIKAVIMO SKIRSNIŲ PAAIŠKINIMAS**

Klinikiniai kriterijai

Klinikiniai kriterijai – bendri ir tiesiogiai susiję ligos požymiai ir simptomai, kurie atskirai arba kartu yra laikomi tipiškais arba pagrindiniais klinikiniais požymiais. Tai bendras ligos vaizdo apibūdinimas, taigi čia nurodyti nebūtinai visi požymiai ir simptomai, kuriuos reikia įvertinti nustatant klinikinę diagnozę konkretaus susirgimo atveju.

Laboratoriniai kriterijai

Laboratoriniai kriterijai – laboratorinių metodų, taikomų atvejui patvirtinti, sąrašas. Atvejui patvirtinti paprastai pakanka vieno sąraše nurodyto tyrimo. Jeigu laboratoriniam patvirtinimui reikia derinti kelis metodus, tai nurodoma atskirai. Bandinio, kurį reikia paimti laboratoriniams tyrimams, tipas konkrečiai nurodomas tik tada, kai diagnozei patvirtinti yra svarbūs tik tam tikri bandinių tipai. Esant kai kurioms išimtims, dėl kurių susitarta, nurodomi tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai. Minėti laboratoriniai kriterijai – laboratorinių metodų, kuriuos galima taikyti diagnozei patvirtinti, tačiau kurie nėra patvirtinamieji, sąrašas.

Epidemiologiniai kriterijai ir epidemiologinis ryšys

Manoma, kad epidemiologiniai kriterijai tenkinami, jei galima nustatyti epidemiologinį ryšį.

Epidemiologinis ryšys inkubaciniu periodu apibrėžiamas kaip vienas iš šių šešių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui: asmuo, kuris su asmeniu, užsikrėtusiu laboratorijos patvirtinta infekcija, turėjo tokį sąlytį, kad būtų galėjęs užsikrėsti,

— perdavimas žmogui per gyvūną: asmuo, kuris su gyvūnu, užsikrėtusiu laboratorijos patvirtinta infekcija ir (arba) sukėlėju, turėjo tokį sąlytį, kad būtų galėjęs užsikrėsti,

— užsikrėtimas per bendrą šaltinį: asmuo, kurį veikė tas pats bendras infekcijos šaltinis arba infekcijos nešėjas, kaip patvirtintu žmogaus susirgimo atveju,

— užsikrėtimas per užkrėstą maistą ir (arba) geriamąjį vandenį: asmuo, valgęs užkrėstą maistą arba gėręs užkrėstą vandenį, kurių užkrėstumas patvirtintas laboratorijos, arba asmuo, vartojęs produktus, kurie galėjo būti užkrėsti, pagamintus iš gyvūno, užsikrėtusio laboratorijos patvirtinta infekcija ir (arba) sukėlėju,

— per aplinką: asmuo, kuris maudėsi užterštame vandenyje arba turėjo sąlytį su užterštu aplinkos šaltiniu, kurio užterštumas patvirtintas laboratorijos,

— užsikrėtimas laboratorijoje: asmuo, dirbantis laboratorijoje, kurioje yra galimybė užsikrėsti.

Asmuo gali būti laikomas epidemiologiškai susijusiu su patvirtintu atveju, jeigu bent vienas atvejis perdavimo grandinėje yra patvirtintas laboratorijos. Jeigu prasideda fekaliniu oraliniu būdu arba per orą perduodamos infekcijos protrūkis, norint nustatyti, ar atvejis epidemiologiškai susijęs, perdavimo grandinės nustatyti nebūtina.

▼M5

Infekcija gali būti perduodama vienu arba keliais iš šių būdų:

— per orą, iš užsikrėtusio asmens per aerozolį ore ant gleivinių, kosint, spjaudant, dainuojant ar kalbant, arba ore pasklidus mikrobiniams aerozoliams, kuriuos įkvepia kiti asmenys,

— per sąlytį, tiesioginį sąlytį su užsikrėtusiu asmeniu (fekaliniu oraliniu būdu, iškvepiamais lašeliais, per odą arba lytiniu keliu) arba gyvūnu (pvz., tokiam gyvūnui įkandus arba jį liečiant) arba netiesioginį sąlytį su užkrėstomis medžiagomis ar objektais (užkrėstais daiktais, kūno skysčiais, krauju),

— vertikalusis perdavimas, kai motina perduoda vaikui, dažnai gimdoje, arba netyčia, paprastai perinataliniu periodu, pasikeitus kūno skysčiais,

— vektorinis perdavimas, kai liga žmonėms netiesiogiai perduodama įkandus užsikrėtusiems uodams, erkėms, musėms ar kitiems vabzdžiams,

— per maistą arba vandenį, valgant maistą arba geriant vandenį, kuris gali būti užkrėstas.

Atvejo klasifikavimas

Atvejai klasifikuojami taip: galimas, tikėtinas ir patvirtintas. Siekiant palengvinti epidemiologinio ryšio nustatymą, teikiant papildomą informaciją nurodomi ligų inkubaciniai periodai.

Galimas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip galimas. Paprastai tai atvejis, atitinkantis atvejo apibrėžtyje aprašytus klinikinius kriterijus, be atitinkamos ligos epidemiologinių arba laboratorinių požymių. Galimo atvejo apibrėžtis yra labai svarbi ir nelabai specifinė. Pagal ją galima nustatyti daugumą atvejų, tačiau į šią kategoriją pateks ir kai kurie klaidingai teigiamais laikomi atvejai.

Tikėtinas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip tikėtinas. Paprastai tai atvejis, kurio klinikiniai kriterijai ir epidemiologinis ryšys aprašyti atvejo apibrėžtyje. Tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai konkrečiai nurodomi tik kelioms ligoms.

Patvirtintas atvejis

Atvejis, pranešimo tikslais klasifikuojamas kaip patvirtintas. Patvirtinti atvejai yra patvirtinti laboratorijos ir gali atitikti atvejo apibrėžtyje aprašytus kriterijus arba jų neatitikti. Patvirtinto atvejo apibrėžtis yra itin specifinė ir nelabai svarbi, todėl dauguma atvejų bus tikri, nors kai kurie tikri atvejai ir bus neužfiksuoti.

Iš kai kurių ligų klinikinių kriterijų nėra akivaizdu, kad kai kurie ūmūs atvejai yra besimptomiai (pvz., hepatitas A, B ir C, kampilobakteriozė, salmoneliozė), nors šie atvejai vis dėlto gali būti svarbūs visuomenės sveikatai nacionaliniu lygmeniu.

Patvirtinti atvejai klasifikuojami į tris toliau nurodytas pokategores. Toms pokategorėms jie bus priskiriami analizuojant duomenis, naudojantis kintamaisiais, gautais su informacija apie atvejį.

▼M5

Laboratorijos patvirtintas atvejis su klinikiniais kriterijais

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti ir atvejo apibrėžtyje aprašytus klinikinius kriterijus.

Laboratorijos patvirtintas atvejis su nežinomais klinikiniais kriterijais

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, tačiau nėra informacijos apie klinikinius kriterijus (pvz., tik laboratorijos pranešimas).

Laboratorijos patvirtintas atvejis be klinikinių kriterijų

Šis atvejis atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, tačiau neatitinka atvejo apibrėžtyje aprašytų klinikinių kriterijų arba yra besimptomis.

2. **UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ ATVEJŲ APIBRĖŽTYS**

2.1. ĮGYTAS IMUNODEFICITO SINDROMAS (AIDS) IR ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO (ŽIV) INFEKCIJA

Klinikiniai kriterijai (AIDS)

Bet kuris asmuo, kuriam būdingas bent vienas iš klinikinės būklės požymių, įtrauktų į Europos AIDS atvejo apibrėžtį šioms asmenų grupėms:

— suaugusieji ir paaugliai, kuriems 15 metų, arba vyresni,

— vaikai, jaunesni nei 15 metų amžiaus.

Laboratoriniai kriterijai (ŽIV)

— Suaugusieji, paaugliai ir vaikai, kuriems 18 mėnesių, arba vyresni.

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— teigiamas atrankinio ŽIV antikūnų tyrimo arba mišraus atrankinio tyrimo (ŽIV antikūnų ir ŽIV p24 antigenų) rezultatas, patvirtintas specifiškesniais antikūnų tyrimais (pvz., „Western blot“ tyrimu),

— teigiami dviejų imunofermentinių antikūnų tyrimų (EIA) rezultatai, patvirtinti teigiamais dar vieno EIA tyrimo rezultatais,

— teigiami dviejų atskirų bandinių rezultatai, kai atliekamas bent vienas iš šių trijų tyrimų:

  — ŽIV nukleorūgšties (ŽIV-RNR, ŽIV-DNR) nustatymas,

  — ŽIV nustatymas atliekant ŽIV p24 antigeno tyrimą, įskaitant neutralizavimo bandymą,

  — ŽIV išskyrimas.

— Vaikai, jaunesni nei 18 mėnesių.

Teigiami dviejų atskirų bandinių (išskyrus kraują iš virkštelės) rezultatai, kai atliekamas bent vienas iš šių trijų tyrimų:

— ŽIV išskyrimas,

— ŽIV nukleorūgšties (ŽIV-RNR, ŽIV-DNR) nustatymas,

— ŽIV nustatymas atliekant ŽIV p24 antigeno tyrimą, įskaitant neutralizavimo bandymą, jei vaikas yra 1 mėn. amžiaus arba vyresnis.

▼M5

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

— ŽIV infekcija.

Bet kuris asmuo, atitinkantis ŽIV infekcijos laboratorinius kriterijus.

— AIDS.

Bet kuris asmuo, atitinkantis AIDS klinikinius kriterijus ir ŽIV infekcijos laboratorinius kriterijus.

2.2. JUODLIGĖ (*Bacillus anthracis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Odos juodligė

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— mazgelinis arba pūslelinis pažeidimas,

— įdubęs juodas šašas, kurį supa edema.

Žarnyno juodligė

— karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu

IR bent vienas šių kriterijų:

— aštrus pilvo skausmas,

— viduriavimas.

Plaučių juodligė

— karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu

IR bent vienas šių kriterijų:

— ūmus kvėpavimo sutrikimas,

— radiologiniais tyrimais nustatytas tarpuplaučio išsiplėtimas.

Meninginė arba meningoencefalitinė juodligė

— karščiavimas

IR bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— traukuliai,

— sąmonės netekimas,

— meninginiai požymiai.

Sepsinė juodligė

Laboratoriniai kriterijai

— *Bacillus anthracis* išskyrimas iš klinikinio bandinio.

— *Bacillus anthracis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje.

Jei teigiamas tepinėlis iš nosies neturi klinikinių simptomų, juodligė nediagnozuojama.

▼M5

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.3. A/H5 ARBA A/H5N1 PAUKŠČIŲ GRIPAS, KURIUO SERGA ŽMONĖS

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis vieną iš šių kriterijų:

— karščiavimas IR ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymiai bei simptomai,

— mirtis nuo nepaaiškinamos ūmios kvėpavimo organų ligos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— A/H5N1 gripo viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— A/H5 gripo viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— specifinė antikūnų reakcija į A/H5 gripą (keturis kartus ar daugiau padidėjęs arba vienkartinis aukštas antikūnų titras).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui per mažą atstumą (ne toliau kaip per metrą), kai infekcija perduota žmogui ir apie tai pranešta kaip apie tikėtiną arba patvirtintą atvejį,

— užsikrėtimas laboratorijoje, jeigu yra galimybė užsikrėsti A/H5N1 gripu,

— per artimą sąlytį (ne toliau kaip per metrą) su gyvūnu (pvz., kate arba kiaule), kuriam patvirtinta A/H5N1 infekcija, išskyrus naminius arba laukinius paukščius,

— asmuo gyvena arba neseniai lankėsi vietovėje, kurioje įtariamas arba patvirtintas A/H5N1 gripas ([1]), IR jis atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

([1]) Žr. Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) ir Europos Komisijos SANCO GD Pranešimo apie gyvūnų ligas sistemą (ADNS), kurią rasite: http://www.oie.int/eng/en_index.htm ir http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#)

▼M5

— turėjo artimą sąlytį (ne toliau kaip per metrą) su sergančiais arba negyvais naminiais arba laukiniais paukščiais ([2]) užkrėstoje teritorijoje,

— lankėsi užkrėstoje teritorijoje esančiuose namuose arba ūkyje, iš kurių praėjusiais mėnesiais pranešta apie sergančius arba negyvus naminius paukščius.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir epidemiologinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, kurio A/H5 arba A/H5N1 gripo viruso tyrimas atliktas (ir gauti teigiami rezultatai) laboratorijoje, kuri nėra nacionalinė etaloninė laboratorija, priklausanti ES Bendrijos žmonių gripo pavyzdinių laboratorijų tinklui (angl. CNRL).

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kurio A/H5 arba A/H5N1 gripo viruso tyrimas atliktas (ir gauti teigiami rezultatai) nacionalinėje etaloninėje laboratorijoje, priklausančioje ES Bendrijos žmonių gripo pavyzdinių laboratorijų tinklui (angl. CNRL).

D. **PSO patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kurio laboratorinius tyrimus patvirtino PSO Bendradarbiavimo H5 srityje centras.

2.4. BOTULIZMAS (*Clostridium botulinum*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Su maistu perduodamas ir žaizdų botulizmas

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— abipusis galvos nervo pakenkimas (pvz.: dvejinimasis akyse, aptemęs regėjimas, rijimo sutrikimas, bulbarinis silpnumas),

— periferinis simetrinis paralyžius.

Kūdikių botulizmas

Bet kuris kūdikis, kuriam būdingas vienas iš šių požymių:

— vidurių užkietėjimas,

— mieguistumas,

— blogas maitinimasis,

— ptozė,

— rijimo sutrikimas,

— bendras raumenų silpnumas.

Šio tipo botulizmu, kuriuo paprastai serga jaunesni nei 12 mėn. amžiaus kūdikiai, taip pat gali susirgti vyresni nei 12 mėn. amžiaus vaikai ir kartais suaugusieji, kurių skrandžio ir žarnyno anatomija bei mikroflora pakitusi.

([2]) Netaikoma sveikai atrodantiems paukščiams, kurie buvo užmušti, pvz., medžiojant.

▼M5

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Clostridium botulinum* išskyrimas iš išmatų, jei tai kūdikių botulizmas, arba, jei tai žaizdų botulizmas, – iš žaizdų (*Clostridium botulinum* išskyrimas iš suaugusiųjų išmatų nėra svarbus su maistu perduodamo botulizmo diagnozei),

— botulino toksino nustatymas klinikiniame bandinyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį (pvz., maistas, tų pačių adatų ar kitų įrankių naudojimas),

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.5. BRUCELIOZĖ (*Brucella* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris karščiuojantis asmuo

IR atitinkantis bent vieną iš šių septynių kriterijų:

— prakaitavimas (gausus, nemalonaus kvapo, ypač naktimis),

— drebulys,

— artralgija,

— silpnumas,

— depresija,

— galvos skausmas,

— anoreksija.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Brucella* spp. išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— specifinė antikūnų reakcija į *Brucella* (standartinis agliutinacijos tyrimas, komplemento sujungimo reakcija, ELISA).

▼M5

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per produktus, gautus iš užsikrėtusio gyvūno (pieną arba pieno gaminius),

— perdavimas žmogui per gyvūną (užkrėstos išskyros arba organai, pvz., makšties išskyros, placenta),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.6. KAMPILOBAKTERIOZĖ (*Campylobacter* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas,

— karščiavimas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Campylobacter* spp. išskyrimas iš išmatų arba kraujo.

Jei įmanoma, reikėtų atlikti *Campylobacter* spp. diferencinę diagnostiką.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

▼M5

2.7. CHLAMIDIJŲ SUKELTA INFEKCIJA (*Chlamydia trachomatis*), ĮSKAITANT VENERINĘ LIMFOGRANULOMĄ (VLG)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Chlamidijų sukelta infekcija (ne VLG)

Bent vienas iš šių šešių kriterijų:

— uretritas,

— epididimitas,

— ūminis salpingitas,

— ūminis endometritas,

— cervicitas,

— proktitas.

Jei tai naujagimis – bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— konjunktyvitas,

— pneumonija.

VLG

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— uretritas,

— lytinių organų opa,

— kirkšnių limfadenopatija,

— cervicitas,

— proktitas.

Laboratoriniai kriterijai

Chlamidijų sukelta infekcija (ne VLG)

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Chlamydia trachomatis* išskyrimas iš bandinio, paimto iš anogenitalinio trakto arba iš junginės,

— *Chlamydia trachomatis* nustatymas klinikiniame bandinyje naudojant fluorescencinio antikūnų metodo tyrimą (DFA),

— *Chlamydia trachomatis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje.

VLG

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Chlamydia trachomatis* išskyrimas iš bandinio, paimto iš anogenitalinio trakto arba iš junginės,

— *Chlamydia trachomatis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje

IR

— serologinio tipo (genotipo) L1, L2 arba L3 nustatymas.

▼M5

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui (lytiniai santykiai arba vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.8. CHOLERA. CHOLEROS VIBRIONAS (*Vibrio cholerae*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— vėmimas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Vibrio cholerae* išskyrimas iš klinikinio bandinio

IR

— antigeno O1 arba O139 nustatymas izoliate,

IR

— choleros enterotoksino arba choleros enterotoksino geno nustatymas izoliate.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.9. KREUCFELDO-JAKOBO LIGOS (angl. *Creutzfeldt-Jakob disease*) ATMAINA (KJLa)

Prielaidos

— Bet kuris asmuo, turintis progresuojančių neuropsichinių sutrikimų, kai susirgimas trunka ne trumpiau kaip 6 mėnesius.

— Įprastinių tyrimų duomenys nesuteikia galimybės įtarti kitą ligą.

— Nėra duomenų apie ankstesnį gydymą žmogaus hipofizės hormonais arba apie kietojo smegenų dangalo transplantatą.

— Nėra užkrečiamos spongiforminės encefalopatijos genetinės formos požymių.

▼M5

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių penkių kriterijų:

— ankstyvi psichiatriniai simptomai ([3]),

— nepraeinantys skausmingi sensoriniai simptomai ([4]),

— ataksija,

— kloniniai raumenų traukuliai arba chorėja, arba distonija,

— demencija.

Diagnostiniai kriterijai

Diagnostiniai kriterijai atvejui patvirtinti

— Neuropatologinis patvirtinimas: spongiforminiai pokyčiai ir daug prionų baltymų nuosėdų su rausvomis plokštelėmis visose didžiosiose galvos smegenyse ir smegenėlėse.

Diagnostiniai reikalavimai tikėtinam ir galimam atvejui patvirtinti:

— elektroencefalografija (EEG) nerodo tipinio vaizdo ([5]), kokia būna sporadinė ([6]) KJL ankstyvosiomis susirgimo stadijomis,

— tiriant magnetiniu rezonansu (MRI) – intensyvus tarpinių smegenų gumburo užpakalinės dalies signalas abiejose pusėse,

— teigiama tonzilių biopsija ([7]).

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui (pvz., kraujo perpylimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis prielaidų kriterijus

IR

— atitinkantis klinikinius kriterijus,

IR

— kurio sporadinės KJL EEG rezultatai yra neigiami ([8]).

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis prielaidų kriterijus

IR

— atitinkantis klinikinius kriterijus,

IR

— kurio sporadinės KJL EEG rezultatai yra neigiami ([9]), IR

teigiami galvos smegenų tyrimo magnetiniu rezonansu rezultatai

— ARBA

([3]) Depresija, nerimas, apatija, užsisklendimas, haliucinacijos.
([4]) Tai yra tikras skausmas ir (arba) dizestezija.
([5]) Tipinis sporadinės KJL vaizdas EEG – tai generalizuoti periodiniai kompleksai (maždaug vienas per sekundę). Kartais jie gali būti matomi vėlyvoje KJLa stadijoje.
([6]) Žr. 5 išnašą.
([7]) Nerekomenduojama tonzilių biopsijos daryti reguliariai arba tais atvejais, kai EEG rodo tipinį sporadinės KJL vaizdą, tačiau ji gali būti naudinga įtariant atvejus, kai klinikiniai požymiai sutampa su KJLa požymiais, bet tiriant MRI nėra intensyvaus tarpinių smegenų gumburo užpakalinės dalies signalo.
([8]) Žr. 5 išnašą.
([9]) Žr. 5 išnašą.

▼M5

bet kuris asmuo, atitinkantis prielaidų kriterijus

— IR

kurio tonzilių biopsija teigiama.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis prielaidų kriterijus

IR

atitinkantis diagnostinius kriterijus atvejui patvirtinti.

2.10. KRIPTOSPORIDIOZĖ (*Cryptosporidium* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Cryptosporidium* oocistų nustatymas išmatose,

— *Cryptosporidium* nustatymas žarnų skystyje arba plonųjų žarnų biopsijos medžiagoje,

— *Cryptosporidium* nukleorūgšties nustatymas išmatose,

— *Cryptosporidium* antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.11. DIFTERIJA *(Corynebacterium diphtheriae, Corynebacterium ulcerans* ir *Corynebacterium pseudotuberculosis)*

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

▼M5

Klasikinė kvėpavimo organų difterija

Viršutinių kvėpavimo takų susirgimas, pasireiškiantis laringitu arba nazofaringitu, arba tonzilitu,

IR

kibi plėvė ir (arba) pseudomembrana.

Lengva kvėpavimo organų difterija

Viršutinių kvėpavimo takų susirgimas, pasireiškiantis laringitu arba nazofaringitu, arba tonzilitu,

BE

kibios plėvės ir (arba) pseudomembranos.

Odos difterija

Odos pažeidimai.

Kitų organų difterija

Junginės arba gleivinių pažeidimai.

Laboratoriniai kriterijai

Toksiną gaminančios ***C****orynebacterium diphtheriae,* ***C****orynebacterium ulcerans* arba ***C****orynebacterium pseudotuberculosis* išskyrimas iš klinikinio bandinio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— perdavimas žmogui per gyvūną.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klasikinės kvėpavimo organų difterijos klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis difterijos *(klasikinės kvėpavimo organų difterijos*, *lengvos kvėpavimo organų difterijos, odos difterijos, kitų organų difterijos)* klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus IR bent vieną iš klinikinių formų.

2.12. ECHINOKOKOZĖ (*Echinococcus* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Diagnostiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— histopatologinis arba parazitologinis vaizdas atitinka *Echinococcus multilocularis* arba *granulosus* vaizdą (pvz., cistos skystyje tiesiogiai matomas pirminis skoleksas),

— *Echinoccocus granulosus* nustatymas atliekant patognomoninį makroskopinį cistos (-ų) morfologinį tyrimą chirurginiuose mėginiuose,

▼M5

— tipiniai organų pažeidimai, nustatyti vaizdiniais tyrimais (pvz.: kompiuterinė tomografija, sonografija, tyrimas magnetinio rezonanso metodu), IR patvirtinimas serologiniu tyrimu,

— *Echinococcus* spp. specifinių serumo antikūnų nustatymas atliekant labai jautrų serologinį tyrimą IR patvirtinant labai specifiniu serologiniu tyrimu,

— *Echinococcus multilocularis* arba *granulosus* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis diagnostinius kriterijus.

2.13. LAMBLIAZĖ (*Giardia lamblia*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas,

— pilvo pūtimas,

— malabsorbcijos požymiai (pvz., statorėja, svorio kritimas).

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Giardia lamblia* cistų ir trofozoitų nustatymas išmatose, dvylikapirštės žarnos sekrete ar plonųjų žarnų biopsijos medžiagoje,

— *Giardia lamblia* antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

▼**M5**

2.14. GONORĖJA (*Neisseria gonorrhoeae*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių aštuonių kriterijų:

— uretritas,

— ūminis salpingitas,

— dubens organų uždegimas,

— cervicitas,

— epididimitas,

— proktitas,

— faringitas,

— artritas,

ARBA

bet kuris naujagimis, sergantis konjunktyvitu.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Neisseria gonorrhoeae* išskyrimas iš tiriamo klinikinio bandinio,

— *Neisseria gonorrhoeae* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— *Neisseria gonorrhoeae* nustatymas atliekant neamplifikuotos nukleorūgšties mėginio tyrimą klinikiniame bandinyje,

— gramneigiamų intraląstelinių diplokokų nustatymas mikroskopu vyrų šlaplės mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui (lytiniai santykiai arba vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.15. *HAEMOPHILUS INFLUENZAE* SUKELTA INFEKCIJA (*Haemophilus influenzae)*

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

▼M5

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Haemophilus influenzae* išskyrimas iš klinikinio bandinio, kuris paprastai yra sterilus,

— *Haemophilus influenzae* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje, kuris paprastai yra sterilus.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.16. HEPATITAS A (Hepatito A virusas)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam pasireiškia pavieniai simptomai (pvz.: nuovargis, pilvo skausmas, apetito netekimas, retkarčiais – pykinimas ir vėmimas)

IR

bent vienas iš šių trijų:

— karščiavimas,

— gelta,

— padidėjęs serumo aminotransferazių kiekis.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— hepatito A viruso nukleorūgšties nustatymas serume arba išmatose,

— specifinė antikūnų reakcija į hepatito A virusą,

— hepatito A viruso antigeno nustatymas išmatose.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

▼M5

2.17. HEPATITAS B (Hepatito B virusas)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Teigiami bent vieno ar kelių iš šių tyrimų rezultatai:

— hepatito B viruso šerdies IgM antikūnai (anti-HBc IgM),

— hepatito B viruso paviršiaus antigenas (HBsAg),

— hepatito B e antigenas (HbeAg),

— hepatito B nukleorūgštis (HBV-DNA).

Epidemiologiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.18. HEPATITAS C (Hepatito C virusas)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— hepatito C viruso nukleorūgšties nustatymas (RNR),

— hepatito C viruso šerdies antigeno nustatymas (HCV šerdis),

— specifinė antikūnų reakcija į hepatito C virusą (anti-HCV), patvirtinta atliekant patvirtinamuosius vyresnių nei 18 mėnesių žmonių antikūnų tyrimus (pvz., imunobloto tyrimus), nesant išreikštos infekcijos požymių.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.19. *INFLUENZA* GRIPO VIRUSAS (*Influenza virus*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Gripą primenantis susirgimas (GPS, angl. ILI)

— staiga atsiradę simptomai

▼M5

IR

— bent vienas iš šių keturių sisteminių simptomų:

  — karščiavimas arba karščiavimas su šaltkrėčiu,

  — bendras silpnumas,

  — galvos skausmas,

  — raumenų skausmas,

IR

— bent vienas iš šių trijų respiracinių simptomų:

  — kosulys,

  — gerklės skausmas,

  — dusulys.

Ūminė kvėpavimo takų infekcija (angl. ARI)

— staiga atsiradę simptomai

IR

— bent vienas iš šių keturių respiracinių simptomų:

  — kosulys,

  — gerklės skausmas,

  — dusulys,

  — rinitas

IR

— gydytojo sprendimas, kad susirgimas sukeltas infekcijos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— gripo viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— gripo viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— gripo viruso antigeno nustatymas klinikiniame bandinyje taikant fluorescencinį antikūnų metodą (DFA),

— specifinė antikūnų reakcija į gripą.

Jei įmanoma, reikėtų atskirti gripo viruso izoliato potipius.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis gripą primenančio susirgimo arba ūminės kvėpavimo takų infekcijos klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis gripą primenančio susirgimo arba ūminės kvėpavimo takų infekcijos klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

▼M5

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis gripą primenančio susirgimo arba ūminės kvėpavimo takų infekcijos klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.20. PANDEMINIS GRIPAS A(H1N1)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis vieną iš šių trijų kriterijų:

— karščiavimas (> 38 °C) IR ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymiai bei simptomai,

— pneumonija (sunkus kvėpavimo takų susirgimas),

— mirtis dėl nepaaiškinamos ūmios kvėpavimo takų ligos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių tyrimų:

— atvirkštinės transkripcijos polimerazės grandininė reakcija (RT-PCR),

— viruso išskyrimas iš ląstelių kultūros (reikalingi 3 biologinės saugos klasės įrenginiai),

— keturis kartus padidėjęs specifinių naująjį gripo virusą A(H1N1) neutralizuojančių antikūnų skaičius (tai reiškia, kad reikia porinio serumo ūmiai pasireiškus ligai, o paskui sveikstant, praėjus ne mažiau kaip 10–14 dienų).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų per septynias dienas iki ligos pradžios:

— asmuo, kuris buvo šalia sergančio ligonio, kurio užsikrėtimas naujuoju gripo virusu A(H1N1) buvo patvirtintas,

— asmuo, kuris vyko į teritoriją, kurioje užfiksuota atvejų, kai naujasis gripo virusas A(H1N1) buvo ilgesnį laiką žmogaus perduodamas kitam žmogui,

— asmuo, dirbantis laboratorijoje, kurioje tiriami naujojo gripo viruso A(H1N1) mėginiai.

Atvejo klasifikavimas

A. **Tiriamas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir epidemiologinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius IR epidemiologinius kriterijus, IR kai nustatoma, kad ligonis užsikrėtęs neaiškaus potipio gripo A virusu.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

2.21. LEGIONIERIŲ LIGA (*Legionella* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris pneumonija sergantis asmuo.

Laboratoriniai kriterijai

Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

▼M5

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Legionella* spp. išskyrimas iš kvėpavimo takų išskyrų arba kito klinikinio bandinio, kuris paprastai būna sterilus,

— *Legionella pneumophila* antigeno nustatymas šlapime,

— labai padidėjęs specifinių antikūnų, reaguojančių į 1 serologinės grupės *Legionella pneumophila* porinio serumo mėginiuose, kiekis.

Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Legionella pneumophila* antigeno nustatymas kvėpavimo takų išskyrose arba plaučių audinyje, pvz., DFA dažymo metodu naudojant monokloninius reagentus, gautus iš antikūnų,

— *Legionella* spp. nukleorūgšties nustatymas kvėpavimo takų išskyrose, plaučių audinyje arba kitame klinikiniame bandinyje, kuris paprastai yra sterilus,

— labai padidėjęs specifinių antikūnų, reaguojančių į kitos nei 1 serologinės grupės *Legionella pneumophila* arba kitą *Legionella* spp. porinio serumo mėginiuose, titras,

— vienkartinis didelis specifinių serumo antikūnų, reaguojančių į 1 serologinės grupės *Legionella pneumophila*, titras.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus IR bent vieną tikėtino atvejo laboratorinį kriterijų.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus IR bent vieną patvirtinto atvejo laboratorinį kriterijų.

2.22. LEPTOSPIROZĖ (*Leptospira* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuris:

— karščiuoja

ARBA

atitinka bent vieną iš šių vienuolikos kriterijų:

— drebulys,

— galvos skausmas,

— raumenų skausmas,

— akių junginės kraujosruvos,

— odos ir gleivinės kraujosruvos,

— išbėrimas,

— gelta,

— miokarditas,

— meningitas,

— inkstų pažeidimas,

— respiraciniai simptomai, pvz., kraujavimas iš plaučių.

▼M5

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Leptospira interrogans* arba bet kurių kitų patogeninių *Leptospira* spp. išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Leptospira interrogans* arba bet kurių kitų patogeninių *Leptospira* spp. nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— *Leptospira interrogans* arba bet kurių kitų patogeninių *Leptospira* spp. nustatymas klinikiniame bandinyje imunofluorescenciniu metodu,

— specifinė antikūnų reakcija į *Leptospira interrogans* arba bet kurias kitas patogenines *Leptospira* spp.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per aplinką,

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.23. LISTERIOZĖ (*Listeria monocytogenes*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— naujagimių listeriozė, apibrėžiama kaip

negyvas gimęs kūdikis,

ARBA

liga, pasireiškianti viena iš šių penkių formų per pirmąjį gyvenimo mėnesį:

— sepsinė kūdikių granuliomatozė,

— meningitas arba meningoencefalitas,

— kraujo užkrėtimas,

— dusulys,

— odos, gleivinių ar junginės pažeidimai.

— Listeriozė nėštumo metu apibrėžiama kaip liga, pasireiškianti viena iš šių trijų formų:

— nėštumo nutraukimas, persileidimas, negyvas gimęs kūdikis arba pirmalaikis gimdymas,

— karščiavimas,

— gripą primenantys simptomai.

▼M5

— Kitos listeriozės rūšys apibrėžiamos kaip liga, pasireiškianti viena iš šių keturių formų:

  — karščiavimas,

  — meningitas arba meningoencefalitas,

  — kraujo užkrėtimas,

  — lokalizuotos infekcijos, pvz., artritas, endokarditas ir abscesai.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Listeria monocytogenes* išskyrimas iš klinikinio bandinio, kuris paprastai yra sterilus,

— *Listeria monocytogenes* išskyrimas iš klinikinio bandinio, kuris paprastai nėra sterilus, pvz., iš vaisiaus, negyvo gimusio kūdikio, naujagimio arba motinos per 24 valandas po gimdymo.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— žmogaus perdavimas kitam žmogui (vertikalusis perdavimas),

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Papildoma informacija

Inkubacinis periodas 3–70 dienų, dažniausiai – 21 diena.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus,

ARBA

bet kuri motina, kurios vaisiui, negyvam gimusiam kūdikiui arba naujagimiui nustatyta ir laboratoriniais tyrimais patvirtinta listeriozės infekcija.

2.24. MALIARIJA (*Plasmodium* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris karščiuojantis asmuo ARBA asmuo, kurio anamnezėje yra duomenų apie karščiavimą.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— maliarijos sukėlėjų nustatymas kraujo tepinėliuose šviesos mikroskopu,

— *Plasmodium* nukleorūgšties nustatymas kraujyje,

— *Plasmodium* antigeno nustatymas.

Jei įmanoma, reikėtų atlikti *Plasmodium* spp. diferencinę diagnostiką.

▼M5

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.25. TYMAI (Tymų virusas)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam pasireiškia karščiavimas

IR

— makulopapulinis bėrimas,

IR bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— kosulys,

— rinitas,

— konjunktyvitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— tymų viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— tymų viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— ūmiai infekcijai būdinga specifinė antikūnų reakcija į tymų virusą serume arba seilėse,

— tymų viruso antigeno nustatymas klinikiniame bandinyje DFA metodu, naudojant specifinius tymų monokloninius antikūnus.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą. Jei skiepyta neseniai, reikia atlikti tyrimą siekiant nustatyti laukinį virusą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kuris nebuvo neseniai skiepytas ir atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

▼M5

2.26. INVAZINĖ MENINGOKOKINĖ INFEKCIJA (*Neisseria meningitidis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių simptomų:

— meninginiai požymiai,

— hemoraginis išbėrimas,

— sepsinis šokas,

— sepsinis artritas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Neisseria meningitidis* išskyrimas iš klinikinio bandinio, kuris paprastai yra sterilus, arba iš purpurinių odos pažeidimų,

— *Neisseria meningitidis* nukleorūgšties išskyrimas iš klinikinio bandinio, kuris paprastai yra sterilus, arba iš purpurinių odos pažeidimų,

— *Neisseria meningitidis* antigeno nustatymas cerebrospinaliniame skystyje,

— gramneigiamo nudažyto diplokoko nustatymas cerebrospinaliniame skystyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.27. EPIDEMINIS PAROTITAS. Epideminio parotito virusas *(Mumps virus)*

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuris:

— karščiuoja

IR

atitinka bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— ūmus skausmingas pažandinių ar kitų seilių liaukų patinimas vienoje arba abiejose pusėse, jeigu nenustatoma kita šių simptomų priežastis,

— orchitas,

— meningitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— epideminio parotito viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— epideminio parotito viruso nukleorūgšties nustatymas,

— ūmiai infekcijai būdinga specifinė antikūnų reakcija į epideminio parotito virusą serume arba seilėse.

▼M5

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kuris nebuvo neseniai skiepytas ir atitinka laboratorinius kriterijus.

Jei skiepyta neseniai: bet kuris asmuo, kuriam nustatyta laukinio epideminio parotito viruso padermė.

2.28. KOKLIUŠAS (*Bordetella pertussis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam kosulys tęsiasi ne mažiau nei dvi savaites

IR kuriam būdingas bent vienas iš šių trijų požymių:

— kosulio priepuoliai,

— mėšlungiškas įkvėpimas kosulio metu,

— kosulio sukeltas vėmimas,

ARBA

bet kuris asmuo, kuriam gydytojas diagnozavo kokliušą,

ARBA

kūdikių apnėjos epizodai.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Bordetella pertussis* išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Bordetella pertussis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Bordetella pertussis*.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

▼M5

2.29. MARAS. Maro jersinija (*Yersinia pestis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

Buboninis maras:

— karščiavimas

IR

— staiga prasidedantis skausmingas limfadenitas.

Septiceminis maras:

— karščiavimas.

Plaučių maras:

— karščiavimas

IR

bent vienas iš šių trijų požymių:

— kosulys,

— krūtinės skausmai,

— kraujavimas iš plaučių.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Yersinia pestis* išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Yersinia pestis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje (F1 antigenas),

— specifinė antikūnų reakcija į *Yersinia pestis* F1 antigeną.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— vieno žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— užsikrėtimas laboratorijoje (jeigu yra galimybė užsikrėsti maru),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

▼M5

2.30. INVAZINĖ (-ĖS) PNEUMOKOKINĖ (-ĖS) INFEKCIJA (-OS) (*Streptococcus pneumoniae*)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Streptococcus pneumoniae* nustatymas klinikiniame bandinyje, kuris paprastai yra sterilus,

— *Streptococcus pneumoniae* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje, kuris paprastai yra sterilus,

— *Streptococcus pneumoniae* antigeno nustatymas klinikiniame bandinyje, kuris paprastai yra sterilus.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.31. POLIOMIELITAS. Poliomielito virusas (*Polio virus*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, jaunesnis nei 15 metų amžiaus, kuriam pasireiškia ūminis vangus paralyžius (angl. AFP),

ARBA

bet kuris asmuo, kuriam gydytojas įtaria poliomielito virusą.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— poliomielito viruso išskyrimas ir tipo diferencijavimas: laukinis poliomielito virusas (LPV, angl. WPV),

— poliomielito virusas iš vakcinos (VDPV) (VDPV ne mažiau kaip 85 % panašus į skiepų virusą nukleotidų sekoje VP1 skirsnyje),

— *sabin* tipo vakcininis poliomielito virusas: tipo diferencijavimas PSO akredituotoje poliomielito laboratorijoje (VDPV VP1 sekos skirtumas > 1–15 %, palyginti su to paties serotipo skiepų virusu).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— keliauta į teritoriją, kuriai būdingas poliomielito virusas, arba į teritoriją, kurioje įtariamas arba patvirtintas poliomielito viruso paplitimas.

▼M5

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.32. KU KARŠTLIGĖ (*Coxiella burnetii*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdingas bent vienas iš šių trijų požymių:

— karščiavimas,

— plaučių uždegimas,

— hepatitas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Coxiella burnetii* išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Coxiella burnetii* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— specifinė (IgG arba II etapo IgM) antikūnų reakcija į *Coxiella burnetii*.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.33. PASIUTLIGĖ. Pasiutligės virusas (*Lyssa virus*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam pasireiškia ūminis encefalomielitas

IR

kuriam būdingas bent vienas iš šių septynių požymių:

— sensoriniai pakitimai toje vietoje, kur įkando gyvūnas,

— parezė arba paralyžius,

— ryklės raumenų spazmai,

— hidrofobija,

— kliedėjimas,

— traukuliai,

— nerimas.

▼M5

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— pasiutligės viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— pasiutligės viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje (pvz., seilėse arba smegenų audinyje),

— viruso antigenų nustatymas klinikiniame bandinyje DFA metodu,

— specifinė antikūnų reakcija į pasiutligės virusą atliekant viruso neutralizavimo bandymą serume arba cerebrospinaliniame skystyje.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą ir į atliktą imunizaciją.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną (gyvūnas, kuriam įtariama arba patvirtinta infekcija),

— per bendrą šaltinį (per tą patį gyvūną),

— žmogaus perdavimas kitam žmogui (pvz., organų transplantavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.34. RAUDONUKĖ. Raudonukės virusas (*Rubella virus*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam staiga prasideda viso kūno makulopapulinis bėrimas

IR

kuriam būdingas bent vienas iš šių penkių požymių:

— kaklo adenopatija,

— pakaušio adenopatija,

— užausio adenopatija,

— artralgija,

— artritas.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— raudonukės viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— raudonukės viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— specifinė (IgG) antikūnų reakcija į raudonukės virusą serume arba seilėse.

▼M5

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai:

— specifinė (IgM ([10])) antikūnų reakcija į raudonukės virusą.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kuris nebuvo neseniai skiepytas ir atitinka laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

Jei skiepyta neseniai: asmuo, kuriam nustatyta laukinio raudonukės viruso padermė.

2.35. ĮGIMTA RAUDONUKĖ (taip pat įgimtas raudonukės sindromas)

Klinikiniai kriterijai

Įgimta raudonukės infekcija (ĮRI, angl. CRI)

ĮRI klinikinių kriterijų apibrėžti negalima.

Įgimtas raudonukės sindromas (ĮRS, angl. CRS)

Bet kuris kūdikis, jaunesnis nei 1 metų amžiaus, arba bet kuris negyvas gimęs kūdikis, kuriam būdingi:

bent du iš A kategorijos požymių

ARBA

vienas A kategorijos ir vienas B kategorijos požymis.

A

— katarakta,

— įgimta glaukoma,

([10]) Jei nėštumo metu įtariama raudonukė, reikia papildomai patvirtinti teigiamus IgM raudonukės rezultatus (pvz., atlikus specifinį IgG raudonukės avidiškumo bandymą nustatomas žemas avidiškumas). Tam tikrais atvejais, pvz., jeigu patvirtinti raudonukės protrūkiai, gali būti laikoma, kad nesant nėštumo raudonukės viruso IgM nustatymas yra patvirtintas.

▼M5

— įgimta širdies yda,

— klausos praradimas,

— pigmentinė retinopatija.

B

— purpura,

— splenomegalija,

— mikrocefalija,

— uždelstas vystimasis,

— meningoencefalitas,

— spindulinei energijai pralaidžių kaulų liga,

— gelta, prasidedanti per 24 valandas po gimimo.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— raudonukės viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— raudonukės viruso nukleorūgšties nustatymas,

— specifinė (IgM) antikūnų reakcija į raudonukės virusą,

— raudonukės IgG buvimas 6–12 gyvenimo mėnesiais (bent du mėginiai su panašia raudonukės IgG koncentracija).

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

Epidemiologiniai kriterijai

Bet kuris kūdikis arba negyvas gimęs kūdikis, pagimdytas motinos, kuriai nėštumo metu laboratoriniais tyrimais patvirtinta raudonukės infekcija, perduota žmogaus kitam žmogui (vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas. Įgimta raudonukė

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris negyvas gimęs kūdikis arba kūdikis, kuriam nebuvo atlikta tyrimų ARBA kuriam buvo atlikti tyrimai ir gauti neigiami rezultatai, ir kuris atitinka bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys IR bent vienas A kategorijos ĮRS klinikinių kriterijų,

— ĮRS klinikiniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris negyvas gimęs kūdikis, atitinkantis laboratorinius kriterijus,

ARBA

bet kuris kūdikis, atitinkantis laboratorinius kriterijus IR bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— bent vienas A kategorijos ĮRS klinikinių kriterijų.

▼M5

2.36. SALMONELIOZĖ (*Salmonella* spp., išskyrus *Salmonella typhi* ir *Salmonella paratyphi*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— karščiavimas,

— pilvo skausmas,

— vėmimas.

Laboratoriniai kriterijai

Salmonella (išskyrus *Salmonella typhi* ir *Salmonella paratyphi*) išskyrimas iš išmatų, šlapimo, kūno vietos (pvz., užkrėstos žaizdos) arba kito kūno skysčių ir audinių bandinio, kuris paprastai būna sterilus (pvz., kraujo, cerebrospinalinio skysčio, kaulų, sąnarinio skysčio ir kt.).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.37. SUNKUS ŪMINIS RESPIRACINIS SINDROMAS (SŪRS) (SŪRS koronavirusas, SŪRS-CoV)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris karščiuojantis asmuo arba asmuo, kurio anamnezėje yra duomenų apie karščiavimą

IR

kuris atitinka bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— kosulys,

— pasunkėjęs kvėpavimas,

— dusulys

IR

bent vieną iš šių keturių kriterijų:

— rentgenografiniais tyrimais nustatytas plaučių uždegimas,

— rentgenografiniais tyrimais nustatytas ūminis kvėpavimo sutrikimo sindromas,

— atliekant autopsiją nustatytas plaučių uždegimas,

— atliekant autopsiją nustatytas ūminis kvėpavimo sutrikimo sindromas,

▼M5

IR

nėra kitokios diagnozės, kuria būtų galima paaiškinti susirgimą.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— viruso išskyrimas iš bet kokio klinikinio bandinio, išauginant ląstelių kultūroje, ir SŪRS-CoV nustatymas taikant RT-PCR metodą,

— SŪRS-CoV nukleorūgšties nustatymas bent viename iš šių trijų mėginių:

— bent dviejuose skirtinguose klinikiniuose bandiniuose (pvz., nosiaryklės tepinėlyje ir išmatose),

— tame pačiame klinikiniame bandinyje, paimtame du kartus arba dažniau ligoniui sergant (pvz., paeiliui paimti nosiaryklės aspiratai),

— du skirtingi bandymai arba pakartotinis RT-PCR bandymas kiekvieną kartą atliekant tyrimą naudojant pirminio klinikinio bandinio naują RNR ekstraktą,

— specifinė antikūnų reakcija į SŪRS-CoV atliekant vieną iš šių tyrimų:

— serokonversija atliekant ELISA arba IFA tyrimą lygiagrečiai tiriamame serume esant ūmiajai arba sveikimo stadijai,

— keturis kartus ar daugiau padidėjęs antikūnų titras lygiagrečiai tirtų serumų tarp ūmiosios ir sveikimo stadijos.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— vienintelis teigiamas SŪRS-CoV antikūnų tyrimas,

— vienintelio klinikinio bandinio ir bandymo teigiamas SŪRS-CoV PCR rezultatas.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— darbo vietoje yra didesnis pavojus užsikrėsti SŪRS-CoV (pvz., yra laboratorijos, kurioje dirbama su gyvais SŪRS-CoV arba į SŪRS-CoV panašiais virusais arba kurioje laikomi SŪRS-CoV užkrėsti klinikiniai bandiniai, darbuotojas; asmenys, kuriems yra pavojaus užsikrėsti nuo laukinių ar kitų gyvūnų, kurie laikomi SŪRS-CoV nešiotojais, per jų ekskrementus arba išskyras, ir kt.),

— vieno arba kelių asmenų artimas sąlytis ([11]) su asmeniu, kuriam patvirtintas SŪRS arba kuris tiriamas dėl SŪRS,

— asmenys, keliavę į teritoriją, kurioje užfiksuotas SŪRS protrūkis, arba ten gyvenę,

([11]) Artimas sąlytis – asmens sąlytis su SŪRS sergančiu asmeniu, kurį jis slaugė arba su kuriuo gyveno, taip pat tiesioginis sąlytis su sergančio asmens kvėpavimo takų išskyromis, kūno skysčiais ir (arba) ekskrementais (pvz., fekalijomis).

▼M5

— du arba keli sveikatos priežiūros srities darbuotojai ([12]), kuriems kliniškai nustatytas SŪRS tame pačiame sveikatos priežiūros padalinyje ir kuriems liga prasidėjo per tą patį 10 dienų laikotarpį,

— trys arba daugiau asmenų (sveikatos priežiūros srities darbuotojai ir (arba) pacientai ir (arba) lankytojai), kuriems kliniškai nustatytas SŪRS, kuriems liga prasidėjo per tą patį 10 dienų laikotarpį ir kurie siejami epidemiologiniais ryšiais su sveikatos priežiūros įstaiga.

Atvejo klasifikavimas laikotarpiu tarp epidemijų

Įvykus protrūkiui taip pat taikoma tose šalyse arba teritorijose, kuriuose protrūkio neužfiksuota.

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus IR siejamas epidemiologinių ryšių, IR atitinkantis tikėtino atvejo laboratorinius kriterijus.

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti nacionalinėje etaloninėje laboratorijoje.

D. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti PSO SŪRS patikros ir etaloninėje laboratorijoje.

Atvejo klasifikavimas protrūkio metu

Taikoma įvykus protrūkiui toje šalyje arba teritorijoje, kurioje PSO SŪRS patikros ir etaloninė laboratorija patvirtino, kad bent vienas asmuo yra užsikrėtęs šia liga.

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių su nacionaliniu lygmeniu patvirtintu atveju arba patvirtintu atveju.

C. **Nacionaliniu lygmeniu patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti nacionalinėje etaloninėje laboratorijoje.

D. **Patvirtintas atvejis**

Vienas iš šių trijų kriterijų:

— bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti, kai tyrimai buvo atlikti PSO SŪRS patikros ir etaloninėje laboratorijoje,

([12]) Šiame kontekste terminas „sveikatos priežiūros srities darbuotojas“ – visas ligoninės personalas. Sveikatos priežiūros padalinio, kuriame yra ši grupė, apibrėžtis priklausys nuo vietos sąlygų. Padalinys gali būti visa sveikatos priežiūros įstaiga, jeigu ji maža, arba tretinio lygio ligoninėse – vienas skyrius arba palata.

▼M5

— visi nacionaliniu lygmeniu patvirtinti atvejai, siejami epidemiologinių ryšių su perdavimo grandine, kai bent vieną atvejį nepriklausomai patikrino PSO SŪRS patikros ir etaloninė laboratorija,

— bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir tikėtino atvejo laboratorinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių su perdavimo grandine, kai bent vieną atvejį nepriklausomai patikrino PSO SŪRS patikros ir etaloninė laboratorija.

2.38. ŠIGATOKSINĄ IR VEROCITOTOKSINĄ GAMINANČIŲ *ESCHERICHIA COLI* BAKTERIJŲ SUKELTA INFEKCIJA (STEC ARBA VTEC)

Klinikiniai kriterijai

STEC arba VTEC sukeltas viduriavimas

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— viduriavimas,

— pilvo skausmas.

Hemolizinis ureminis sindromas (HUS)

Bet kuris asmuo, sergantis ūmiu inkstų nepakankamumu ir atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— mikroangiopatinė hemolizinė anemija,

— trombocitopenija.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— šigatoksiną (Stx) gaminančių arba *stx1* ar *stx2* geną (-us) turinčių *Escherichia coli* padermės bakterijų išskyrimas,

— gliucitolio nefermentuojančių (angl. NSF) *Escherichia coli* O157 bakterijų išskyrimas (be Stx ar *stx* genų tyrimų),

— *stx1* arba *stx2* geno (-ų) nukleorūgšties tiesioginis nustatymas (be padermės išskyrimo),

— laisvojo (-ųjų) Stx geno (-ų) tiesioginis nustatymas išmatose (be padermės išskyrimo).

STEC arba VTEC nustatyti (tik sergantiems HUS) gali būti taikomi šie laboratoriniai kriterijai:

— specifinė antikūnų reakcija į *Escherichia coli* serologines grupes.

Jei įmanoma, reikėtų išskirti STEC arba VTEC padermę ir papildomai apibūdinti pagal *stx1* arba *stx2* geno serotipą, fagotipą, *eae* genus ir potipius.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

▼M5

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas HUS atvejis, susijęs su STEC**

Bet kuris asmuo, atitinkantis HUS klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas STEC arba VTEC atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas STEC arba VTEC atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.39. ŠIGELIOZĖ (*Shigella* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių keturių kriterijų:

— viduriavimas,

— karščiavimas,

— vėmimas,

— pilvo skausmas.

Laboratoriniai kriterijai

— *Shigella* spp. išskyrimas iš klinikinio bandinio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį,

— per aplinką.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.40. RAUPAI (*Variola virus*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— karščiavimas

IR

išbėrimas pūslelėmis arba kietomis pustulėmis esant tai pačiai ligos vystymosi stadijai ir vyraujant išcentriniam išsidėstymui.

▼M5

— Atipiniai požymiai, pasireiškiantys bent viena iš šių keturių formų:

  — kraujosruvos,

  — plokšti nešiurkštūs pažeidimai, iš kurių nesusidaro pūslelių,

  — raupai be bėrimo (*Variola sine eruptione*),

  — lengvesnio tipo pažeidimai.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

  Bent vienas iš šių dviejų laboratorinių tyrimų:

  — raupų viruso (*Variola virus*) išskyrimas iš klinikinio bandinio; po to nustatoma seka (tik paskirtosiose P4 laboratorijose),

  — raupų viruso (*Variola virus*) nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje; po to nustatoma seka.

  Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

  — *Orthopox* viruso dalelių nustatymas elektroniniu mikroskopu.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— užsikrėtimas laboratorijoje (jeigu yra galimybė užsikrėsti raupų virusu).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys (kai perduodama žmogaus kitam žmogui) su sergančiu žmogumi, kai susirgimo atvejis yra patvirtintas,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

Esant protrūkiui: bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

2.41. SIFILIS (*Treponema pallidum*)

Klinikiniai kriterijai

— Pirminis sifilis

  Bet kuris asmuo, kurio genitalijų, tarpvietės, analinėje srityje arba gerklės ar ryklės gleivinėje yra viena ar keletas (paprastai skausmingų) šankerių (opų).

▼M5

— Antrinis sifilis

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių penkių kriterijų:

— difuzinis makulopapulinis išbėrimas, dažnai apimantis delnus ir padus,

— viso kūno limfadenopatija,

— karpiškos išaugos,

— enantema,

— difuzinė alopecija.

— Ankstyvasis latentinis sifilis (mažiau nei 1 metai)

Simptomai yra tokie pat kaip ankstesnėmis sifilio stadijomis per praėjusius 12 mėnesių.

— Vėlyvasis latentinis sifilis (daugiau nei 1 metai)

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus (specifiniai serologiniai tyrimai).

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių laboratorinių tyrimų:

— *Treponema pallidum* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant tamsaus lauko mikroskopiją,

— *Treponema pallidum* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant DFA metodą,

— *Treponema* nustatymas žaizdos eksudatuose arba audiniuose taikant PCR metodą,

— *Treponema pallidum* antikūnų nustatymas atliekant atrankinį tyrimą (TPHA, TPPA arba EIA) IR papildomas Tp-IgM antikūnų nustatymas (atliekant IgM-ELISA tyrimą, IgM imunobloto tyrimą arba 19S-IgM-FTA-abs tyrimą), patvirtinant antru IgM bandymu.

Epidemiologiniai kriterijai

— Pirminis ir (arba) antrinis sifilis

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui (lytiniai santykiai).

— Ankstyvasis latentinis sifilis (mažiau nei 1 metai)

Epidemiologinis ryšys, kai žmogus perduoda kitam žmogui (lytiniai santykiai), per praėjusius 12 mėnesių.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

▼M5

2.42. ĮGIMTAS IR NAUJAGIMIŲ SIFILIS (*Treponema pallidum*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris kūdikis, jaunesnis nei 2 metų amžiaus, atitinkantis vieną iš šių kriterijų:

— hepatosplenomegalija,

— gleivinių pažeidimas,

— karpiškos išaugos,

— nuolatinis rinitas,

— gelta,

— pseudoparalyžius (dėl periostito ir osteochondrito),

— centrinės nervų sistemos pažeidimas,

— anemija,

— nefrozinis sindromas,

— blogas maitinimasis.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Treponema pallidum* nustatymas bambagyslėje, placentoje, nosies išskyrose arba odos pažeidimų medžiagoje taikant tamsaus lauko mikroskopiją,

— *Treponema pallidum* nustatymas bambagyslėje, placentoje, nosies išskyrose arba odos pažeidimų medžiagoje taikant DFA-TP metodą,

— *Treponema pallidum* nustatymas – specifinis IgM (FTA-abs, EIA metodai)

IR reaktyvus netreponeminis vaiko serumo tyrimas (VDRL, RPR).

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— reaktyvaus VDRL-CSF tyrimo rezultatas,

— reaktyvūs netreponeminiai ir treponeminiai serologiniai motinos serumo tyrimai,

— kūdikio netreponeminių antikūnų titras yra keturis kartus ar daugiau didesnis nei motinos serumo antikūnų titras.

Epidemiologiniai kriterijai

Bet kuris kūdikis, kuriam būdingas epidemiologinis ryšys – žmogus perduoda kitam žmogui (vertikalusis perdavimas).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris kūdikis arba vaikas, atitinkantis klinikinius kriterijus ir bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

▼M5

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris kūdikis, atitinkantis laboratorinius kriterijus atvejui patvirtini.

2.43. STABLIGĖ (*Clostridium tetani*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių trijų kriterijų:

— skausmingi raumenų, pirmiausia – kramtomųjų ir sprando raumenų, susitraukimai, po kurių prasideda veido spazmai, žinomi kaip trizmai arba sardoniška šypsena (lot. *Risus sardonicus*),

— skausmingi liemens raumenų susitraukimai,

— viso kūno spazmai, dažna opistotonuso padėtis.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Clostridium tetani* išskyrimas iš užkrėstos vietos,

— stabligės toksino nustatymas serumo mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.44. ERKINIS VIRUSINIS ENCEFALITAS (TBE virusas)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdingi centrinės nervų sistemos uždegimo simptomai (pvz., meningitas, meningoencefalitas, encefalomielitas, encefaloradikulitas).

Laboratoriniai kriterijai ([13])

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— specifiniai erkinio encefalito (TBE) viruso IgM IR IgG antikūnai kraujyje,

— specifiniai erkinio encefalito (TBE) viruso IgM antikūnai cerebrospinaliniame skystyje,

— serokoversija arba keturis kartus padidėjęs specifinių erkinio encefalito (TBE) viruso antikūnų titras porinio serumo mėginiuose,

— erkinio encefalito viruso (TBE viruso) nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

([13]) Serologinių tyrimų rezultatus reikėtų aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą ir ankstesnes flavivirusų sukeltas infekcijas. Patvirtinti atvejais tokiomis aplinkybėmis turėtų būti patvirtinami serumo neutralizavimo bandymu ir kitais lygiaverčiais bandymais.

▼M5

— erkinio encefalito viruso (TBE viruso) išskyrimas iš klinikinio bandinio.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai:

specifinių erkinio encefalito (TBE) viruso IgM antikūnų nustatymas vieninteliame serumo mėginyje.

Epidemiologiniai kriterijai

Užsikrėtimas per bendrą šaltinį (nepasterizuoti pieno produktai).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius tikėtino atvejo kriterijus,

ARBA

bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

2.45. ĮGIMTA TOKSOPLAZMOZĖ (*Toxoplasma gondii*)

Klinikiniai kriterijai

Priežiūrai netaikytina.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— *Toxoplasma gondii* nustatymas kūno audiniuose arba skysčiuose,

— *Toxoplasma gondii* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— naujagimių specifinė (IgM, IgG, IgA) antikūnų reakcija į *Toxoplasma gondii*,

— nuolatos stabilūs kūdikių (jaunesnių nei 12 mėnesių amžiaus) IgG *Toxoplasma gondii* titrai.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis** Netaikytina.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris kūdikis, atitinkantis laboratorinius kriterijus.

2.46. TRICHINELIOZĖ (*Trichinella* spp.)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent tris iš šių šešių kriterijų:

— karščiavimas,

— raumenų jautrumas ir skausmas,

▼M5

— viduriavimas,

— veido edema,

— eozinofilija,

— akies junginės, ponaginės ir tinklainės hemoragijos.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Trichinella* lervų nustatymas audiniuose raumenų biopsijos medžiagoje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Trichinella* (IFA, ELISA arba „Western blot“ tyrimai).

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— per užkrėstą maistą (mėsą),

— per bendrą šaltinį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.47. TUBERKULIOZĖ (*Mycobacterium tuberculosis* kompleksas)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis šiuos du kriterijus:

— požymiai, simptomai ir (arba) radiologinių tyrimų duomenys rodo aktyvią tuberkuliozę

IR

— yra gydytojo sprendimas skirti asmeniui visą gydymo nuo tuberkuliozės kursą

ARBA

po mirties nustatytas atvejis, kai patologinės išvados patvirtina aktyvią tuberkuliozę, kurią būtų reikėję gydyti prieštuberkulioziniais antibiotikais, jeigu ši diagnozė pacientui būtų buvusi nustatyta prieš mirtį.

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai kriterijai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— *Mycobacterium tuberculosis* komplekso (išskyrus *Mycobacterium bovis*-BCG) išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Mycobacterium tuberculosis* komplekso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje IR teigiami rūgščiai atsparių bakterijų mikroskopijos arba lygiaverčių fluorescenciškai dažančių bacilų šviesos mikroskopijos rezultatai.

▼M5

— Tikėtino atvejo laboratoriniai kriterijai.

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— rūgščiai atsparių bakterijų mikroskopija arba lygiaverčių fluorescenciškai dažančių bacilų šviesos mikroskopija,

— *Mycobacterium tuberculosis* komplekso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— histologiškai matomos granulomos.

Epidemiologiniai kriterijai Netaikytina.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir tikėtino atvejo laboratorinius kriterijus.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

2.48. TULIAREMIJA (*Francisella tularensis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuriam būdinga bent viena iš šių klinikinių formų:

— *Opinė liaukų tuliaremija*

— odos opa

IR

— vietinė limfadenopatija.

— *Liaukų tuliaremija*

— padidėję ir skausmingi limfmazgiai be matomos opos.

— *Akies liaukų tuliaremija*

— konjunktyvitas

IR

— vietinė limfadenopatija.

— *Burnos ir ryklės tuliaremija*

— kaklo limfadenopatija

IR bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— stomatitas,

— faringitas,

— tonzilitas.

— *Žarnyno tuliaremija*

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— pilvo skausmas,

— vėmimas,

— viduriavimas.

— *Plaučių tuliaremija*

— pneumonija.

▼M5

— *Tifoidinė tuliaremija*

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— karščiavimas, tačiau nėra anksti lokalizuojamų požymių ir simptomų,

— kraujo užkrėtimas.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų kriterijų:

— *Francisella tularensis* išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— *Francisella tularensis* nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje,

— specifinė antikūnų reakcija į *Francisella tularensis*.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.49. VIDURIŲ ŠILTINĖ ARBA PARATIFAS (*Salmonella typhi* arba *paratyphi)*

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— ilgai trunkantis karščiavimas,

— bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— galvos skausmas,

— santykinė bradikardija,

— sausas kosulys,

— viduriavimas, vidurių užkietėjimas, bendras silpnumas arba pilvo skausmas.

Paratifo simptomai yra tokie patys kaip vidurių šiltinės, tačiau paprastai jie būna lengvesni.

Laboratoriniai kriterijai

— *Salmonella Typhi* arba *Paratyphi* išskyrimas iš klinikinio bandinio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių trijų epidemiologinių ryšių:

— per bendrą šaltinį,

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per užkrėstą maistą arba geriamąjį vandenį.

▼M5

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.50. VIRUSINĖS HEMORAGINĖS KARŠTLIGĖS (VHK)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— karščiavimas,

— įvairių formų hemoraginiai požymiai, po kurių gali sutrikti daugelio organų veikla.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų kriterijų:

— specifinio viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— specifinio viruso nukleorūgšties nustatymas klinikiniame bandinyje ir genotipo nustatymas.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių kriterijų:

— per praėjusias 21 dieną keliauta į regioną, kuriame žinoma apie VHK atvejus arba manoma, kad tokių buvo,

— per praėjusias 21 dieną turėtas sąlytis su asmeniu, kuriam nustatytas tikėtinas arba patvirtintas virusinės hemoraginės karštligės atvejis, kai liga prasidėjo per praėjusius 6 mėnesius.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

2.51. VAKARŲ NILO KARŠTLIGĖ (Vakarų Nilo viruso infekcija, VNV)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuris karščiuoja

ARBA

atitinka bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— encefalitas,

— meningitas.

▼M5

Laboratoriniai kriterijai

— Laboratoriniai tyrimai atvejui patvirtinti

Bent vienas iš šių keturių kriterijų:

— VNV išskyrimas iš kraujo arba cerebrospinalinio skysčio,

— VNV nukleorūgšties nustatymas kraujyje arba cerebrospinaliniame skystyje,

— specifinė (IgM) antikūnų reakcija į VNV cerebrospinaliniame skystyje,

— aukštas VNV IgM antikūnų titras IR VNV IgG antikūnų nustatymas IR patvirtinimas neutralizavimo bandymu.

— Tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai

Specifinė antikūnų reakcija į VNV serume.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą nuo flaviviruso.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių dviejų epidemiologinių ryšių:

— perdavimas žmogui per gyvūną (asmuo gyveno arba lankėsi tokiuose regionuose, kuriuose VNV nuolat užsikrečia arkliai ir paukščiai, arba ten jam įgėlė uodas),

— žmogaus perdavimas kitam žmogui (vertikalusis perdavimas, kraujo perpylimas, transplantatai).

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus IR bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— epidemiologinis ryšys,

— tikėtino atvejo laboratoriniai tyrimai.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis laboratorinius kriterijus atvejui patvirtinti.

2.52. GELTONOJI KARŠTLIGĖ (Geltonosios karštligės virusas)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, kuris karščiuoja

IR

atitinka bent vieną iš šių dviejų kriterijų:

— gelta,

— hemoraginiai požymiai visame kūne.

Laboratoriniai kriterijai

Bent vienas iš šių penkių kriterijų:

— geltonosios karštligės viruso išskyrimas iš klinikinio bandinio,

— geltonosios karštligės viruso nukleorūgšties nustatymas,

▼M5

— geltonosios karštligės viruso antigeno nustatymas,

— specifinė antikūnų reakcija į geltonosios karštligės virusą,

— būdingų pažeidimų nustatymas po mirties atliekant histopatologinį kepenų tyrimą.

Laboratorinių tyrimų rezultatus reikia aiškinti atsižvelgiant į skiepijimą nuo flaviviruso.

Epidemiologiniai kriterijai

Praėjusią savaitę keliauta į regioną, kuriame žinoma apie geltonosios karštligės atvejus arba manoma, kad tokių buvo.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, kuris nebuvo neseniai skiepytas ir atitinka klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

Jei skiepyta neseniai: asmuo, kuriam nustatyta laukinio geltonosios karštligės viruso padermė.

2.53. JERSINIOZĖ (*Yersinia enterocolitica*, *Yersinia pseudotuberculosis*)

Klinikiniai kriterijai

Bet kuris asmuo, atitinkantis bent vieną iš šių penkių kriterijų:

— karščiavimas,

— viduriavimas,

— vėmimas,

— pilvo skausmas (netikras apendicitas),

— tenezmai.

Laboratoriniai kriterijai

— *Yersinia enterocolitica* arba *Yersinia pseudotuberculosis* išskyrimas iš klinikinio bandinio.

Epidemiologiniai kriterijai

Bent vienas iš šių keturių epidemiologinių ryšių:

— žmogaus perdavimas kitam žmogui,

— per bendrą šaltinį,

— perdavimas žmogui per gyvūną,

— per užkrėstą maistą.

Atvejo klasifikavimas

A. **Galimas atvejis** Netaikytina.

B. **Tikėtinas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius kriterijus ir siejamas epidemiologinių ryšių.

▼M5

C. **Patvirtintas atvejis**

Bet kuris asmuo, atitinkantis klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

3. **SPECIALIŲ SVEIKATOS PROBLEMŲ ATVEJŲ APIBRĖŽTYS**

3.1. HOSPITALINĖ INFEKCIJA (ARBA SU SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SUSIJUSI INFEKCIJA)

Hospitalinė infekcija, susijusi su dabartiniu buvimu ligoninėje, yra infekcija, atitinkanti vieną iš atvejų apibrėžčių, IR

— kai simptomai pasireiškia 3-ią dieną po dabartinio atvykimo į ligoninę arba vėliau (atvykimo diena – 1-a diena) ARBA

— kai pacientas buvo operuotas 1-ą arba 2-ą dieną ir prieš 3-ią dieną pasireiškia operacinės žaizdos infekcijos simptomai, ARBA

— kai 1-ą arba 2-ą dieną buvo įdėtas invazinis prietaisas ir prieš 3-ią dieną pasireiškė su sveikatos priežiūra susijusi infekcija.

Hospitalinė infekcija, susijusi su ankstesniu buvimu ligoninėje, yra infekcija, atitinkanti vieną iš atvejų apibrėžčių,

IR

— kai pacientui jau pasireiškė infekcija, bet jis buvo iš naujo priimtas į ligoninę praėjus mažiau nei 2 dienoms po ankstesnio priėmimo į intensyviosios priežiūros ligoninę

ARBA

— kai pacientas į ligoninę buvo priimtas pasireiškus infekcijai, atitinkančiai operacinės žaizdos infekcijos atvejo apibrėžtį, t. y. infekcijai, kuri įvyko per 30 dienų nuo operacijos (arba jeigu buvo atliekama operacija naudojant implantą ir per metus po operacijos pasireiškė giluminė arba organo ir (arba) kūno ertmės operacinės žaizdos infekcija), ir pacientui pasireiškę simptomai atitinka infekcijos atvejo apibrėžtį ir (arba) pacientas yra gydomas nuo tos infekcijos antimikrobiniais vaistais,

ARBA

— kai pacientas į ligoninę buvo priimtas jam pasireiškus *Clostridium difficile* infekcijai (arba simptomai pasireiškė per 2 dienas) praėjus mažiau kaip 28 dienoms po ankstesnio išrašymo iš intensyviosios priežiūros ligoninės.

Atliekant hospitalinių infekcijų paplitimo tyrimus, tyrimo atlikimo dieną esanti aktyvi hospitalinė infekcija apibrėžiama kaip infekcija, kurios požymiai ir simptomai matomi tyrimo dieną arba požymiai ir simptomai pasireiškė praeityje, o pacientas tyrimo dieną (tebe)gydomas nuo tos infekcijos. Siekiant nustatyti, ar gydoma infekcija atitinka vieną iš hospitalinės infekcijos apibrėžčių, turėtų būti patikrinta, ar simptomai ir požymiai pasireiškė prieš pradedant gydymą.

3.1.1. *BJ. KAULŲ IR SĄNARIŲ INFEKCIJA*

BJ-BONE. Osteomielitas

Osteomielitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento kaulo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— tiesiogiai apžiūrėjus paciento kaulą operacijos ar histopatologinio tyrimo metu nustatyti osteomielito požymiai,

▼M5

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), vietinis patinimas, skausmas, karštis ar išskyros įtariamoje infekcijos vietoje

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje (pvz., *Haemophilus.influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*),

— radiografiniais tyrimais nustatyti infekcijos požymiai (pvz., neįprasti radiografinio tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu, skenavimo žymėtaisiais radioaktyviaisiais izotopais (galiu, techneciu ir kt.) rezultatai).

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie mediastinitą, pasireiškiantį po širdies operacijos kartu su osteomielitu, pranešama kaip apie operuoto organo arba kūno ertmės operacinės žaizdos infekciją (SSI-O).

BJ-JNT. Sąnario arba tepalinio maišelio infekcija

Sąnario arba tepalinio maišelio infekcija turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento sąnarių skysčio ar sinovijinės biopsijos medžiagos pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui operacijos ar histopatologinio tyrimo metu nustatyta sąnario ar tepalinio maišelio infekcijos požymių,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): sąnario skausmas, patinimas, jautrumas, karštis, išsiliejusio skysčio požymiai arba judėjimo sutrikimas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— Gramo būdu dažytame sąnarių skysčio tepinėlyje matoma mikroorganizmų ir leukocitų,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje, šlapime arba sąnarių skystyje,

— sąnarių skysčio ląstelių vaizdas ir cheminės savybės atitinka infekcijos požymius ir jų negalima susieti su kita reumatine patologija,

— radiografiniais tyrimais nustatyta infekcijos požymių (pvz., neįprasti radiografinio tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu, skenavimo žymėtaisiais radioaktyviaisiais izotopais (galiu, techneciu ir kt.) rezultatai).

BJ-DISC. Tarpslankstelinio disko ertmės infekcija

Stuburo tarpslankstelinio disko ertmės infekcija turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pažeistų paciento stuburo tarpslankstelinio disko ertmės audinių pasėlio, paimto operacijos ar adatinės punkcijos metu, išskirti mikroorganizmai,

— pacientui operacijos ar histopatologinio tyrimo metu nustatyta stuburo tarpslankstelinio disko infekcijos požymių,

▼M5

— pacientas karščiuoja (> 38 °C) nesant jokios kitos žinomos priežasties arba jaučia skausmą atitinkamo stuburo disko srityje

— IR radiografiniais tyrimais nustatyta infekcijos požymių (pvz., neįprasti radiografinio tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu, skenavimo žymėtaisiais radioaktyviaisiais izotopais (galiu, techneciu ir kt.) rezultatai),

pacientas karščiuoja (> 38 °C) nesant jokios kitos žinomos priežasties ir skausmo atitinkamo stuburo disko srityje

— IR teigiamas antigeno tyrimas kraujyje ar šlapime (pvz., *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, arba B grupės *Streptococcus*).

3.1.2. *BSI. KRAUJO INFEKCIJA*

BSI. Laboratorijos patvirtinta kraujo infekcija

Vienas teigiamas kraujo pasėlis, kuriame nustatytas pripažintas patogenas,

ARBA

pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų: karščiavimas (> 38 °C), drebulys arba hipotenzija

IR du teigiami kraujo pasėliai, kuriuose randama įprastinių sveikos odos mikroorganizmų (iš dviejų atskirų kraujo mėginių, paprastai per 48 valandas).

Odos mikroorganizmai – koaguliazės nesintetinantys stafilokokai, *Micrococcus* spp., *Propionibacterium acnes*, *Bacillus* spp., *Corynebacterium* spp.

Kraujo infekcijos židinys:

— *su kateteriu susijusi infekcija:* tas pats mikroorganizmas buvo nustatytas kateterio buvimo vietoje arba simptomai pagerėjo per 48 valandas po kateterio pašalinimo (C-PVC – periferinis kateteris, C-CVC – centrinės venos kateteris (pastaba – apie kraujo infekciją, susijusią su C-CVC arba C-PVC, pranešama kaip atitinkamai apie CRI3-CVC arba CRI3-PVC, jei patvirtinta mikrobiologiniu tyrimu, žr. CRI3 apibrėžtį)),

— *antrinė infekcija* – tas pats mikroorganizmas buvo išskirtas iš kitos užkrėstos vietos arba akivaizdžiai kliniškai nustatyta, kad kraujo infekcija pasireiškė dėl kitos vietos infekcijos, invazinės diagnozavimo procedūros arba svetimkūnio:

  — plaučių infekcija (S-PUL),

  — šlapimo takų infekcija (S-UTI),

  — virškinamojo trakto infekcija (S-DIG),

  — SSI (S-SSI): operacinės žaizdos infekcija,

  — odos ir minkštųjų audinių infekcija (S-SST),

  — kita (S-OTH),

— *nežinomos kilmės (UO):* nė vienas iš pirmiau minėtų, nežinomos kilmės kraujo infekcija (patikrinta atlikus tyrimą, ir šaltinis nenustatytas),

— *nežinomas (UNK):* informacijos apie kraujo infekcijos židinį nėra arba trūksta duomenų.

▼M5

3.1.3. *CNS. CENTRINĖS NERVŲ SISTEMOS INFEKCIJA*

CNS-IC. Intrakranijinė infekcija (smegenų abscesas, subduralinė arba epiduralinė infekcija, encefalitas)

Intrakranijinė infekcija turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento smegenų skysčio ar kietojo smegenų dangalo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu matomas abscesas ar intrakranijinė infekcija,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): galvos skausmas, galvos svaigimas, karščiavimas (> 38 °C), vietiniai neurologiniai simptomai, kintantis sąmoningumo lygis arba sąmonės sutrikimas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— operacijos arba autopsijos metu mikroskopu tiriant galvos smegenų ar absceso audinius, paimtus adatine punkcija ar biopsija, matomi mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje arba šlapime,

— radiografiniais tyrimais nustatyta infekcijos požymių (pvz., neįprasti ultragarso tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu, radionuklidinio smegenų tyrimo arba arteriografinio tyrimo rezultatai),

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose

IR gydytojo paskirtas būdingas antimikrobinis gydymas, jei diagnozė nustatyta gyvam pacientui.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Jei kartu nustatomas meningitas ir smegenų abscesas, apie infekciją pranešama kaip apie IC infekciją.

CNS-MEN. Meningitas arba ventrikulitas

Meningitas arba ventrikulitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento cerebrospinalinio skysčio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), galvos skausmas, nelankstus kaklas, meninginiai reiškiniai, galvos nervų pažeidimo simptomai ar dirglumas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— cerebrospinaliniame skystyje padidėjęs leukocitų kiekis, baltymų kiekis ir (arba) gliukozės kiekis,

— Gramo būdu nudažytame cerebrospinaliniame skystyje matomi mikroorganizmai,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas cerebrospinaliniame skystyje, kraujyje arba šlapime,

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose

▼M5

IR gydytojo paskirtas būdingas antimikrobinis gydymas, jei diagnozė nustatyta gyvam pacientui.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Jeigu per mažiau nei vienerius metus arba lygiai per metus nuo šunto implantavimo pasireiškia cerebrospinalinio skysčio infekcija, apie ją pranešama kaip apie operacinės žaizdos infekciją (SSI); jeigu cerebrospinalinio skysčio infekcija pasireiškia vėliau arba po to, kai šuntas buvo judintas arba atidarytas, apie ją pranešama kaip apie CNS-MEN infekciją.

— Apie meningoencefalitą pranešama kaip apie MEN infekciją.

— Apie nugaros smegenų abscesą su meningitu pranešama kaip apie MEN infekciją.

CNS-SA. Nugaros smegenų abscesas be meningito

Nugaros smegenų epiduralinės ar subduralinės ertmės abscesas, nesiekiantis cerebrospinalinio skysčio arba gretimų kaulų, turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento nugaros smegenų epiduralinės ar subduralinės ertmės absceso medžiagos pasėlio išskirti organizmai,

— pacientui operacijos, autopsijos ar histopatologinio tyrimo metu matomas nugaros smegenų epiduralinės ar subduralinės ertmės abscesas,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), nugaros skausmas, židininis jautrumas, radikulitas, paraparezė arba paraplegija

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— radiografiniais tyrimais nustatytas nugaros smegenų abscesas (pvz., neįprasti mielografijos, ultragarso tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu arba kitų skenavimo tyrimų (galiu, techneciu ir kt.) rezultatai)

IR gydytojo paskirtas būdingas antimikrobinis gydymas, jei diagnozė nustatyta gyvam pacientui.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie nugaros smegenų abscesą su meningitu pranešama kaip apie meningitą (CNS-MEN).

3.1.4. *CRI. SU KATETERIU SUSIJUSI INFEKCIJA* ([14])

CRI1-CVC. Vietinė infekcija, susijusi su centrinių kraujagyslių kateteriu (nėra teigiamo kraujo pasėlio)

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto CVC buvimo vietoje, išauginama $\geq 10^3$ KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV

— IR pūlingos išskyros pažeistos kraujagyslės vietoje (įterpimo vietoje arba tunelyje).

CRI1-PVC. Vietinė infekcija, susijusi su periferinių kraujagyslių kateteriu (nėra teigiamo kraujo pasėlio)

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto PVC buvimo vietoje, išauginama > 10^3 KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV

— IR pūlingos išskyros pažeistos kraujagyslės vietoje (įterpimo vietoje arba tunelyje).

([14]) CVC – centrinių kraujagyslių kateteris, PVC – periferinių kraujagyslių kateteris.
Apie centrinių kraujagyslių kateterio kolonizavimą mikroorganizmais pranešti nereikėtų. Su kateteriu susijusi infekcija (toliau – CRI3) (-CVC arba -PVC) taip pat yra kraujo infekcija, kurios židinys atitinkamai yra C-CVC arba C-PVC; tačiau pranešant apie CRI3 hospitalinių infekcijų paplitimo tyrime kraujo infekcijos (BSI) nereikėtų nurodyti; apie mikrobiologiniais tyrimais patvirtintą kraujo infekciją, susijusią su kateteriu, turėtų būti pranešama kaip apie CRI3.

▼M5

CRI2-CVC. Bendra infekcija, susijusi su centrinių kraujagyslių kateteriu (nėra teigiamo kraujo pasėlio)

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto CVC buvimo vietoje, išauginama $\geq 10^3$ KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV

— IR klinikiniai požymiai pagerėjo per 48 valandas po kateterio pašalinimo.

CRI2-PVC. Bendra infekcija, susijusi su periferinių kraujagyslių kateteriu (nėra teigiamo kraujo pasėlio)

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto PVC buvimo vietoje, išauginama $\geq 10^3$ KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV

— IR klinikiniai požymiai pagerėjo per 48 valandas po kateterio pašalinimo.

CRI3-CVC. Mikrobiologiniu tyrimu patvirtinta kraujo infekcija, susijusi su CVC

— kraujo infekcija, pasireiškianti per 48 valandos iki arba po kateterio pašalinimo,

IR teigiamas to paties mikroorganizmo pasėlis viename iš šių mėginių:

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto CVC buvimo vietoje, išauginama $\geq 10^3$ KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV,

— tiriant kiekybiniu metodu kraujo, paimto CVC buvimo vietoje, ir periferinio kraujo mėginio pasėlio tyrimo rezultatų santykis yra > 5,

— skirtingi teigiamų kraujo pasėlių tyrimo rezultatai: kraujo, paimto CVC buvimo vietoje, pasėlis yra teigiamas 2 valandomis anksčiau nei periferinis kraujo pasėlis (kraujo mėginiai paimti tuo pačiu metu),

— teigiamas to paties mikroorganizmo pasėlis, paimtas iš įterpimo vietos pūlinio.

CRI3-PVC. Mikrobiologiniu tyrimu patvirtinta kraujo infekcija, susijusi su PVC

Kraujo infekcija, pasireiškianti per 48 valandas iki arba po kateterio pašalinimo,

IR teigiamas to paties mikroorganizmo pasėlis viename iš šių mėginių:

— tiriant kiekybiniu metodu iš pasėlio, paimto PVC buvimo vietoje, išauginama $\geq 10^3$ KSV/ml arba, tiriant pusiau kiekybiniu metodu, – > 15 KSV,

— teigiamas to paties mikroorganizmo pasėlis, paimtas iš įterpimo vietos pūlinio.

3.1.5. *CVS. ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ SISTEMOS INFEKCIJA*

CVS-VASC. Arterijų arba venų infekcija

Arterijų arba venų infekcija turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš operacijos metu pašalintos paciento arterijos arba venos pasėlio išskirti mikroorganizmai

— IR kraujo pasėlis nepaimtas arba jį paėmus neišskirta mikroorganizmų,

— pacientui operacijos ar histopatologinio tyrimo metu nustatyta arterijos arba venos infekcijos požymių,

▼M5

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas, eritema arba karštis pažeistos kraujagyslės vietoje

— IR tiriant pusiau kiekybiniu metodu iš intrakraujagyslinės kaniulės galo pasėlio išauga daugiau kaip 15 kolonijų,

— IR kraujo pasėlis nepaimtas arba jį paėmus neišskirta mikroorganizmų,

— pūlingos išskyros pažeistos paciento kraujagyslės vietoje

— IR kraujo pasėlis nepaimtas arba jį paėmus neišskirta mikroorganizmų.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie infekcijas arterinių-venini̇ų transplantatų, šuntų, fistulių arba intrakraujagyslinių kaniulių vietoje, jeigu iš kraujo pasėlio neišskirta mikroorganizmų, pranešama kaip apie CVS-VASC infekcijas.

CVS-ENDO. Endokarditas

Natūralaus arba protezuoto širdies vožtuvo endokarditas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pasėlio, paimto nuo paciento širdies vožtuvo arba jo vegetacijos, išauginti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi du arba daugiau šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), naujas ar pasikeitęs širdies ūžesys, emboliniai reiškiniai, odos pakitimai (pvz., petechijos, pavienės kraujosruvos, skausmingi poodiniai mazgeliai), stazinis širdies nepakankamumas arba širdies ritmo sutrikimas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš dviejų ar daugiau kraujo pasėlių išskirti mikroorganizmai,

— Gramo būdu nudažytame tepinėlyje nuo vožtuvo matomi mikroorganizmai, nors pasėlis būtų neigiamas arba jis buvo nepaimtas,

— operacijos ar autopsijos metu matomos vožtuvo vegetacijos,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje ar šlapime (pvz., *Haemophilus influenzae*, *Streptococcuspneumoniae*, *Neisseria meningitidis* arba B grupės *Streptococcus*),

— echokardiogramoje matomos naujos vegetacijos

IR gydytojo paskirtas būdingas antimikrobinis gydymas, jei diagnozė nustatyta gyvam pacientui.

CVS-CARD. Miokarditas arba perikarditas

Miokarditas arba perikarditas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento perikardo audinio pasėlio arba skysčio, paimto adatinės punkcijos ar operacijos metu, išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas krūtinėje, neįprastas pulsas arba padidėjusi širdis

▼M5

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— pakitimai elektrokardiogramoje, atitinkantys miokarditą ar perikarditą,

— teigiamas kraujo antigeno tyrimas (pvz., *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*),

— histologinio tyrimo metu matomi miokardito ar perikardito požymiai širdies audiniuose,

— keturis kartus padidėjęs specifinių antikūnų titras, nepaisant to, ar iš ryklės arba išmatų išskirtas virusas, ar ne,

— skystis perikarde, nustatytas echokardiogramoje, kompiuterinės tomografijos, magnetinio rezonanso ar angiografijos tyrimų metu.

CVS-MED. Mediastinitas

Mediastinitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento mediastinumo audinių arba skysčio, paimto operacijos ar adatinės punkcijos metu, pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— mediastinito požymiai, nustatyti paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas krūtinėje arba krūtinkaulio netvirtumas,

taip pat bent vieną iš šių kriterijų:

— pūlingos išskyros iš mediastinumo,

— iš kraujo arba mediastinumo skysčio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— radiografiniu tyrimu nustatytas mediastinumo išsiplėtimas.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie mediastinitą, nustatytą po širdies operacijos kartu su osteomielitu, pranešama kaip apie SSI-O infekciją.

3.1.6. *EENT. AKIŲ, AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS ARBA BURNOS INFEKCIJA*

EENT-CONJ. Konjunktyvitas

Konjunktyvitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento junginės ar gretimų audinių (pvz.: akių voko, ragenos, voko krašto riebalinių liaukų ar ašarų liaukų) pūlingo eksudato pasėlio išskirti patogenai,

— paciento junginės arba apie akį esančios srities skausmas ar paraudimas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— Gramo būdu nudažytame eksudato tepinėlyje matomi leukocitai ir mikroorganizmai,

— pūlingas eksudatas,

— teigiamas antigenų tyrimas (pvz., ELISA arba IF: *Chlamydia trachomatis*, paprastosios pūslelinės, adenoviruso) eksudate arba junginės nuograndose,

▼M5

— mikroskopu tiriant junginės eksudatą arba nuograndas matomos daugiabranduolės gigantinės ląstelės,

— pasėlyje išauginti virusai,

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Apie kitas akies infekcijas pranešama kaip apie EYE infekciją.

— Apie sidabro nitrato ($AgNO_3$) sukeltą cheminį konjunktyvitą nepranešama kaip apie su sveikatos priežiūra susijusią infekciją.

— Nepranešama apie konjunktyvitą, pasitaikantį kartu su labiau paplitusiais virusiniais susirgimais (pvz., tymai, vėjaraupiai ar viršutinių kvėpavimo takų infekcija).

EENT-EYE. Akių infekcija, išskyrus konjunktyvitą

Akių infekcija, išskyrus konjunktyvitą, turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento priekinės arba užpakalinės akies kameros arba stiklakūnio skysčio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): akių skausmas, regos sutrikimai ar pūliai priekinėje akies kameroje

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— gydytojo nustatyta akies infekcija,

— teigiamas antigenų tyrimas kraujyje (pvz., *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*),

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai.

EENT-EAR. Ausies infekcija ir mastoiditas

Ausies infekcija ir mastoiditas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

Išorinės ausies uždegimas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento pūlingo ausies kanalo eksudato išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas, paraudimas arba išskyros iš ausies kanalo

— IR Gramo būdu nudažytame pūlingų išskyrų tepinėlyje matomi mikroorganizmai.

Vidurinės ausies uždegimas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento vidurinės ausies skysčio, paimto timpanocentezės ar operacijos metu, pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), ausies būgnelio skausmas, uždegimas, būgnelio retrakcija ar judrumo sumažėjimas arba skystis už būgnelio pertvaros.

▼M5

Vidinės ausies uždegimas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento vidinės ausies skysčio, paimto operacijos metu, pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— gydytojo nustatyta vidinės ausies infekcija.

Mastoiditas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento speninės ataugos (*mastoideus*) pūlingų išskyrų pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas, jautrumas, eritema, galvos skausmas arba veido paralyžius

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— Gramo būdu nudažytame speninės ataugos pūlinės medžiagos tepinėlyje matomi mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje.

EENT-ORAL. Burnos ertmės (burnos, liežuvio arba dantenų) infekcijos

Burnos ertmės infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento burnos ertmės audinių pūlingos medžiagos pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientą tiesiogiai apžiūrint, operacijos arba histopatologinio tyrimo metu matomas burnos ertmės abscesas arba kitas burnos ertmės infekcijos požymis,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): abscesas, išopėjimai ar pakilusios baltos dėmelės ant uždegiminės gleivinės arba plokštelės ant burnos gleivinės

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— Gramo būdu nudažytame tepinėlyje matomi mikroorganizmai,

— teigiamas kalio hidroksido (KOH) mėginio tyrimo rezultatas,

— mikroskopu tiriant gleivinės nuograndas matomos daugiabranduolės gigantinės ląstelės,

— teigiamas antigeno tyrimas burnos išskyrose,

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose,

— gydytojo nustatyta infekcija ir vietinis ar oralinis gydymas antigrybeliniais preparatais.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie burnos ertmės pirmines paprastosios pūslelinės (*herpes simplex*) infekcijas, susijusias su sveikatos priežiūra, pranešama kaip apie ORAL infekcijas; pasikartojančios pūslelinės infekcijos nėra susijusios su sveikatos priežiūra.

▼M5

EENT-SINU. Sinusitas

Sinusitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento sinuso ertmės pūlingos medžiagos pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), skausmas arba jautrumas ties pažeistu sinusu, galvos skausmas, pūlingas eksudatas ar nosies obstrukcija

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— teigiamas diafanoskopijos (transiliuminacijos) tyrimo rezultatas,

— radiografiniais tyrimais (įskaitant kompiuterinę tomografiją) nustatyta infekcijos požymių.

EENT-UR. Viršutinių kvėpavimo takų infekcijos, faringitas, laringitas, epiglotitas

Viršutinių kvėpavimo takų infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), ryklės eritema, gerklės skausmas, kosulys, užkimimas ar pūlingas eksudatas gerklėje

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš konkrečios vietos pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje ar kvėpavimo takų išskyrose,

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose,

— gydytojo nustatyta viršutinių kvėpavimo takų infekcija,

pacientą tiesiogiai apžiūrint, operacijos ar histopatologinio tyrimo metu nustatytas abscesas.

3.1.7. *GI. VIRŠKINIMO SISTEMOS INFEKCIJOS*

GI-CDI. *Clostridium difficile* sukelta infekcija

Clostridium difficile sukelta infekcija (anksčiau vadinta *Clostridium difficile* infekcija, susijusi su viduriavimu arba CDAD) turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— viduriavimas arba toksinis megakolonas ir teigiamas laboratorinio bandymo, siekiant nustatyti *Clostridium difficile* A ir (arba) B toksiną išmatose, rezultatas,

— atlikus virškinamojo trakto endoskopiją nustatytas pseudomembraninis kolitas,

— *Clostridium difficile* infekcijos histopatologinės savybės storojoje žarnoje (su viduriavimu ar be jo), nustatytos mėginyje, paimtame atlikus endoskopiją, kolektomiją arba autopsiją.

▼M5

GI-GE. Gastroenteritas (išskyrus CDI)

Gastroenteritas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— ūmus paciento viduriavimas (vandeningos išmatos daugiau nei 12 val.), su vėmimu arba be jo, karščiavimas (> 38 °C), ir atmetama kita neinfekcinė priežastis (pvz., diagnostinis testas, terapinis režimas, išskyrus gydymą antimikrobinėmis medžiagomis, lėtinės būklės paūmėjimas ar psichologinis stresas),

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas, karščiavimas (> 38 °C) arba galvos skausmas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— žarnyno patogenas, išskirtas iš išmatų pasėlio ar iš tiesiosios žarnos tepinėlio,

— žarnyno patogenas, nustatytas paprastu ar elektroniniu mikroskopu,

— žarnyno patogenas, nustatytas išmatose ar kraujyje radus antigenų ar antikūnų,

— žarnyno patogenas, nustatytas pagal citopatinius pokyčius audinių kultūroje (toksinis mėginys),

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose.

GI-GIT. Virškinamojo trakto infekcija (stemplė, skrandis, plonosios ir storosios žarnos, tiesiosios žarnos), išskyrus gastroenteritą ir apendicitą

Virškinimo trakto infekcijos, išskyrus gastroenteritą ir apendicitą, turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu matomas abscesas arba kitas infekcijos požymis,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties), atitinkančių susijusio organo arba infekcijos požymius: karščiavimas (> 38 °C), pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas arba jautrumas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš išskyrų ar audinių pasėlio, paimto operacijos ar endoskopijos metu arba iš operacijos metu įvesto dreno, išskirti mikroorganizmai,

— ištyrus audinius, paimtus operacijos ar endoskopijos metu arba išskyras iš operacijos metu įvesto dreno, mikroorganizmai matomi Gramo būdu nudažytame tepinėlyje ar nustatyti atliekant KOH testą arba tiriant mikroskopu matomos daugiabranduolės gigantinės ląstelės,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— radiografiniu tyrimu nustatyta patologinių pakitimų,

— endoskopiniu tyrimu nustatyta patologinių pakitimų (pvz., *Candida* spp. ezofagitas arba proktitas).

▼M5

Gi-HEP. Hepatitas

Hepatitas turi atitikti šį kriterijų:

pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), anoreksija, pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas, gelta arba duomenys apie kraujo perpylimą per praėjusius 3 mėnesius

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— teigiami hepatito A, hepatito B, hepatito C arba delta hepatito antigenų arba antikūnų tyrimo rezultatai,

— pakitę kepenų funkcijos rodikliai (pvz., padidėję alanininės ir asparagininės aminotransferazės ar bilirubino kiekiai),

— šlapime arba burnos ir ryklės išskyrose nustatytas citomegalovirusas.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Nepranešama apie neinfekcinės kilmės hepatitą arba geltą (alfa-1 antitripsino stoka ir kt.).

— Nepranešama apie hepatotoksinų sukeltą hepatitą arba geltą (alkoholio arba acetaminofeno ir kt. sukeltas hepatitas).

— Nepranešama apie tulžies pūslės uždegimo (cholecistito) sukeltą hepatitą arba geltą.

GI-IAB. Intraabdominalinės, konkrečiau neapibrėžtos infekcijos (įskaitant tulžies pūslę, kepenis – išskyrus virusinį hepatitą, blužnį, kasą, pilvaplėvę, podiafragminę ertmę arba kitus pilvo audinius ar sritis, nenurodytas kitur)

Intraabdominalinės infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pilvo ertmės pūlingos medžiagos, paimtos paciento operacijos ar adatinės punkcijos būdu, išskirti mikroorganizmai,

— paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu matomas abscesas arba kitas intraabdominalinės infekcijos požymis,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas arba gelta

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš operacijos metu įvesto dreno (pvz., uždaros drenų sistemos, atviro dreno ar T-formos vamzdelinio dreno) išskyrų pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— Gramo būdu nudažytame išskyrų ar audinių, paimtų operacijos ar adatinės punkcijos metu, pasėlyje matomi mikroorganizmai,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai ir radiografiniais tyrimais nustatyta infekcijos požymių (neįprasti ultragarso tyrimo, kompiuterinės tomografijos, tyrimo magnetinio rezonanso metodu, skenavimo žymėtaisiais radioaktyviaisiais izotopais (galiu, techneciu ir kt.) arba pilvo radiografinio tyrimo rezultatai).

▼M5

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Nepranešama apie pankreatitą (uždegiminį sindromą, kuriam būdingas pilvo skausmas, pykinimas ir vėmimas bei kartu padidėjęs kasos fermentų serumo lygis), išskyrus atvejus, kai nustatoma jo infekcinė kilmė.

3.1.8. *LRI. APATINIŲ KVĖPAVIMO TAKŲ INFEKCIJA, IŠSKYRUS PNEUMONIJĄ*

LRI-BRON. Bronchitas, tracheobronchitas, bronchiolitas, tracheitas, be pneumonijos požymių

Tracheobronchinės infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

pacientui nei klinikiniais, nei radiografiniais tyrimais nenustatyta pneumonija

IR pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), kosulys, atsiradę arba pagausėję skrepliai, karkalai, švokščiantis alsavimas,

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pasėlio, paimto gilios trachėjinės aspiracijos ar bronchoskopijos būdu, išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigenų tyrimo kvėpavimo takų išskyrose rezultatas.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie lėtine plaučių liga sergančio paciento lėtinį bronchitą nepranešama kaip apie infekciją, išskyrus tuos atvejus, kai nustatyta antrinė infekcija, pasireiškianti infekciją sukėlusio organizmo pokyčiais.

LRI-LUNG. Kitos apatinių kvėpavimo takų infekcijos

Kitos apatinių kvėpavimo takų infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— tepinėlyje matomi arba iš plaučių audinio ar skysčio (įskaitant pleuros skystį) pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— paciento operacijos arba histopatologinio tyrimo metu matomas plaučių abscesas arba empiema,

— atliekant paciento plaučių radiografinį tyrimą matoma absceso ertmė.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie plaučių abscesą arba empiemą, nesant plaučių uždegimo, pranešama kaip apie LUNG infekciją.

3.1.9. *NEO. SPECIFINĖS NAUJAGIMIŲ INFEKCIJŲ ATVEJŲ APIBRĖŽTYS*

NEO-CSEP. Klinikinis sepsis

Atitinka VISUS šiuos tris kriterijus:

— prižiūrintis gydytojas pradėjo atitinkamą gydymą antimikrobiniais vaistais nuo sepsio, truksiantį ne trumpiau kaip 5 dienas,

— kraujo pasėlyje patogenų nenustatyta arba pasėlis nepaimtas,

— akivaizdi kitos vietos infekcija

▼M5

IR du iš šių kriterijų (kai nėra kitos aiškios priežasties):

— karščiavimas (> 38 °C) arba nestabili temperatūra (dažnas vėlesnis inkubatoriaus reguliavimas) arba hipotermija (< 36,5 °C),

— tachikardija (> 200/min) arba atsiradusi ar padažnėjusi bradikardija (< 80/min),

— kapiliarų prisipildymo laikas (KPL) > 2 s,

— atsiradusi arba padažnėjusi apnėja (> 20 s),

— neaiškios kilmės metabolinė acidozė,

— prasidėjusi hiperglikemija (> 140 mg/dl),

— kitas sepsio požymis, pvz., odos spalva (tik jei nenaudotas KPG), laboratoriniai požymiai (CRP, interleukinas), padidėjęs deguonies poreikis (intubacija), nestabili bendra paciento būklė, apatija.

NEO-LCBI. Laboratorijos patvirtinta kraujo infekcija

— atitinka bent du iš šių kriterijų: temperatūra > 38 °C arba < 36,5 °C, nestabili temperatūra, tachikardija arba bradikardija, apnėja, pailgėjęs kapiliarų prisipildymo laikas, metabolinė acidozė, hiperglikemija, kiti kraujo infekcijos požymiai, pvz., apatija,

IR

— pripažintas patogenas, išskyrus iš kraujo arba cerebrospinalinio skysčio pasėlio išskirtus koaguliazės nesintetinančius stafilokokus; šis kriterijus nurodomas todėl, kad meningitas šioje amžiaus grupėje paprastai būna hematogeninis, tad teigiamą cerebrospinalinio skysčio tyrimo rezultatą galima laikyti kraujo infekcijos įrodymu, net jeigu kraujo pasėlis yra neigiamas arba nepaimtas.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Siekiant atitikties pranešimo apie suaugusiųjų kraujo infekcijas (įskaitant antrines kraujo infekcijas) reikalavimams, ES hospitalinių infekcijų paplitimo tyrimų tikslais iš Neo-KISS apibrėžties buvo išbrauktas kriterijus „mikroorganizmas nėra susijęs su kitos vietos infekcija“.

— Naujagimių kraujo infekcijos priežastis nurodoma skyriuje „Kraujo infekcijos priežastis“.

— Jeigu infekcija atitinka ir NEO-LCBI, ir NEO-CNSB kriterijus, apie ją pranešama kaip apie NEO-LCBI.

NEO-CNSB. Laboratorijos patvirtinta kraujo infekcija su koaguliazės nesintetinančiais stafilokokais

— atitinka bent du iš šių kriterijų: temperatūra > 38 °C arba < 36,5 °C, nestabili temperatūra, tachikardija arba bradikardija, apnėja, pailgėjęs kapiliarų prisipildymo laikas, metabolinė acidozė, hiperglikemija, kiti kraujo infekcijos požymiai, pvz., apatija,

— IR iš pasėlio, paimto iš kraujo arba nuo kateterio viršūnės, išskirti koaguliazės nesintetinantys stafilokokai,

— IR pacientui būdingas vienas iš šių požymių: C reaktyviųjų baltymų > 2,0 mg/dL, nesubrendusių neutrofilų santykis su visais neutrofilais > 0,2, leukocitų < 5/nL, trombocitų < 100/nL.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Siekiant atitikties pranešimo apie suaugusiųjų kraujo infekcijas (įskaitant antrines kraujo infekcijas) reikalavimams, ES hospitalinių infekcijų paplitimo tyrimų tikslais iš Neo-KISS apibrėžties buvo išbrauktas kriterijus „organizmas nėra susijęs su kitos vietos infekcija“.

▼M5

— Naujagimių kraujo infekcijos priežastis nurodoma skyriuje „Kraujo infekcijos priežastis“.

— Jeigu infekcija atitinka ir NEO-LCBI, ir NEO-CNSB kriterijus, apie ją pranešama kaip apie NEO-LCBI.

NEO-PNEU. Pneumonija

— pasunkėjęs kvėpavimas

— IR krūtinės ląstos radiografiniais tyrimais nustatyta naujo ar progresuojančio infiltrato ertmė arba rasta skysčio pleuros ertmėje,

— IR bet keturi iš šių kriterijų: temperatūra > 38 °C arba < 36,5 °C, nestabili temperatūra, tachikardija arba bradikardija, tachipnėja arba apnėja, dispnėja, pagausėjusios kvėpavimo takų išskyros, atsiradę pūlingi skrepliai, patogeno išskyrimas iš kvėpavimo takų išskyrų, C reaktyviojo baltymo > 2,0 mg/dL, nesubrendusių neutrofilų santykis su visais neutrofilais > 0,2.

NEO-NEC. Nekrozuojantis enterokolitas

— atlikus histopatologinį tyrimą nustatyta enterokolito požymių

ARBA

— bent vienas neįprastas radiografiniais tyrimais nustatytas požymis (pneumoperitoneumas, žarnų pneumatozė (*pneumatosis intestinalis*), nesikeičiančios „rigidiškos“ kilpos plonosiose žarnose ir bent vienas iš šių kriterijų, nesant kitos priežasties: vėmimas, pilvo išpūtimas ar maisto likučiai (maisto netoleravimas), pastovus nedidelis ar gausus kraujo kiekis išmatose.

3.1.10. *PN. PNEUMONIJA*

Dviejų ar daugiau krūtinės ląstos radiografinių tyrimų arba tyrimų magnetinio rezonanso metodu rezultatai rodo pneumonijos požymius (širdies ar plaučių ligomis sergantys pacientai). Širdies ir plaučių ligomis nesergantiems pacientams pakanka vieno galutinio krūtinės ląstos radiografinio tyrimo arba tyrimo magnetinio rezonanso metodu

IR bent vienas šių kriterijų:

karščiavimas (> 38 °C), nesant jokios kitos priežasties,

leukopenija (< 4 000 leukocitų/mm^3) arba leukocitozė (≥ 12 000 leukocitų/mm^3),

IR bent vienas iš šių požymių (arba bent du požymiai, tik klinikinės pneumonijos atveju = PN 4 ir PN 5):

— atsiradęs pūlingų skreplių atkosėjimas ar skreplių pobūdžio pasikeitimas (spalva, kvapas, kiekis, tirštumas),

— kosulys, dispnėja arba tachipnėja,

— girdimi garsai (karkalai arba kvėpuojant bronchuose girdimi garsai), švokščiantis kvėpavimas,

— pablogėjusi dujų apykaita (pvz., prisotintojo O_2 junginio pavertimas neprisotintuoju, padidėjęs deguonies poreikis arba didesnė būtinybė ventiliuoti plaučius)

ir, atsižvelgiant į taikytą diagnostinį metodą:

▼M5

a) **Bakteriologinė diagnostika**

Tiriant kiekybiniu metodu gautas teigiamas minimaliai užkrėstų AKT ([15]) *išskyrų mėginio pasėlio rezultatas* **(PN 1)**

— bronchoalveolinio levažo (BAL) tyrimo rezultatas, kurio ribinė vertė $\geq 10^4$ CFU/ml ([16]), arba atlikus tiesioginį mikroskopinį tyrimą ≥ 5 % iš BAL paimtų ląstelių nustatyta intraląstelinių bakterijų (klasifikuota remiantis BAL diagnostine kategorija),

— bronchų gleivinės nuograndų (angl. *protected brush, PB Wimberley*) tyrimo rezultatas, kurio ribinė vertė – $\geq 10^3$ KSV/ml,

— bronchoskopijos metu paimto aspirato (angl. *distal protected aspirate*, DPA) mėginio tyrimo rezultatas, kurio ribinė vertė – $\geq 10^3$ KSV/ml.

Tiriant kiekybiniu metodu gautas teigiamas AKT, kurie gali būti užkrėsti, išskyrų mėginio pasėlio rezultatas **(PN 2)**

— tiriant kiekybiniu metodu gautas AKT mėginio (pvz., endotrachėjinio aspirato) pasėlio rezultatas, kurio riba 10^6 KSV/ml.

b) **Alternatyvūs mikrobiologiniai metodai (PN 3)**

— teigiamas kraujo pasėlis, nesusijęs su kitos kilmės infekcija,

— iš pleuros skysčio pasėlio išskirta mikroorganizmų,

— pleuros arba plaučių abscesas, nustatytas atlikus adatinę punkciją,

— histologinio plaučių tyrimo metu nustatyta pneumonijos požymių,

— nustatyta virusų arba kitų mikrobų (pvz., *Legionella*, *Aspergillus*, mikobakterijų, mikoplazmų, *Pneumocystis jirovecii*) sukelta pneumonija,

— kvėpavimo takų išskyrose nustatyti virusų antigenai arba antikūnai (pvz., EIA, FAMA, modifikuotas ląstelių pasėlio metodas (angl. *shell vial assay*), PCR),

— teigiamas tiesioginio bronchų išskyrų arba audinio tyrimo arba pasėlio rezultatas,

— serokonversija (pvz., gripo virusai, *Legionella*, *Chlamydia*),

— šlapime nustatyta antigenų (*Legionella*).

c) **Kiti**

— teigiamas skreplių arba apatinių kvėpavimo takų nekiekybinis pasėlis (PN 4),

— nėra mikrobiologinio patvirtinimo (PN 5)

Pastaba. PN 1 ir PN 2 kriterijai buvo patvirtinti be ankstesnio gydymo antimikrobiniais vaistais.

Su intubacija susijusi pneumonija (IAP)

Pneumonijai su intubacija susijusios pneumonijos apibrėžtis taikoma, jeigu 48 valandas prieš pasireiškiant infekcijai (net ir su pertraukomis) buvo naudojamas invazinis kvėpavimo prietaisas.

Pastaba. Pneumonija, dėl kurios intubacija pradėta taikyti infekcijos pasireiškimo dieną, be papildomos informacijos apie reiškinių seką, nelaikoma su intubacija susijusia pneumonija.

([15]) AKT – apatiniai kvėpavimo takai.
([16]) KSV – kolonijas sudarantys vienetai.

▼M5

3.1.11. *REPR. LYTINIŲ TAKŲ INFEKCIJA*

REPR-EMET. Endometritas

Endometritas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento gimdos gleivinės sekreto ar audinio, paimto operacijos, adatinės punkcijos ar šepetėlinės biopsijos metu, pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), pilvo skausmas, gimdos jautrumas arba pūlingos išskyros iš gimdos.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie pogimdyminį endometritą pranešama kaip apie su sveikatos priežiūra susijusią infekciją, išskyrus atvejus, kai paciento hospitalizacijos metu yra užkrėsti vaisiaus vandenys arba pacientas buvo hospitalizuotas praėjus 48 valandoms po plėvės plyšimo.

REPR-EPIS. Episiotomijos infekcija

Episiotomijos infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— po vaginalinio gimdymo – pūlingos išskyros iš episiotomijos,

— po vaginalinio gimdymo – abscesas episiotomijos vietoje.

REPR-VCUF. Makšties prieangio infekcija

Makšties prieangio infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— po histerektomijos – pūlingos išskyros iš makšties prieangio,

— po histerektomijos – makšties prieangio abscesas,

— po histerektomijos – iš skysčio ar audinio, paimto iš makšties prieangio, pasėlio išskirti patogenai.

Pastaba dėl pranešimo teikimo

Apie makšties prieangio infekcijas pranešama kaip apie operacinių žaizdų infekciją SSI-O.

REPR-OREP. Kitos moterų ir vyrų lytinių takų infekcijos (sėklidės priedėlio, sėklidžių, priešinės liaukos, makšties, kiaušidės, gimdos ar kitų giliųjų dubens audinių infekcijos, išskyrus endometritą ar makšties prieangio infekciją)

Kitos moterų ir vyrų lytinių takų infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pažeistos vietos audinio ar skysčio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pažeistos vietos abscesas ar kitas infekcijos požymis, matomas operacijos ar histopatologinio tyrimo metu,

— pacientui būdingi du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), pykinimas, vėmimas, skausmas, jautrumas arba dizurija

▼M5

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— gydytojo nustatyta diagnozė.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Apie endometritą pranešama kaip apie EMET infekciją.

— Apie makšties prieangio infekciją pranešama kaip apie VCUF infekciją.

3.1.12. *SSI. OPERACINĖS ŽAIZDOS INFEKCIJA*

Pastaba. Priežiūros ataskaitose visos apibrėžtys laikytinos patvirtintomis.

Paviršinė operacinės žaizdos infekcija (SSI-S)

Infekcija pjūvio vietoje prasideda per 30 dienų po operacijos IR apima tik odą ir poodinį audinį, taip pat yra vienas iš šių požymių:

— pūlingos išskyros iš paviršinio pjūvio (patvirtinti arba nepatvirtinti laboratorijos),

— iš paviršinio pjūvio aseptiškai paimto skysčio arba audinio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— bent vienas iš šių infekcijos požymių arba simptomų: skausmas arba jautrumas, vietinis patinimas, paraudimas, karščiavimas pjūvio vietoje IR specialiai chirurgo atverta žaizda, nors žaizdos pasėlio tyrimo rezultatas neigiamas,

— chirurgo ar gydančiojo gydytojo nustatyta paviršinė operacinės žaizdos infekcija.

Gilioji operacinės žaizdos infekcija (SSI-D)

Infekcija operacijos vietoje atsiranda per 30 dienų po operacijos, jei nebuvo palikta jokio implantato, arba per vienerius metus (jei paliktas implantatas) IR kai infekcija susijusi su operacija IR apima giliuosius minkštuosius audinius (pvz., fasciją, raumenis) pjūvio vietoje, taip pat yra vienas iš šių požymių:

— pūlingos išskyros iš giliojo pjūvio, tačiau ne iš operuoto organo ar kūno ertmės,

— spontaniškai atsivėrusi ar chirurgo specialiai atverta žaizda, kai pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų: karščiavimas (> 38 °C), vietinis skausmas arba jautrumas, nors žaizdos pasėlio tyrimo rezultatas neigiamas,

— gilios žaizdos abscesas ar kitas infekcijos požymis, nustatytas tiesiogiai apžiūrint, pakartotinės operacijos ar histopatologinio arba radiologinio tyrimo metu,

— chirurgo ar gydančiojo gydytojo nustatyta gilioji operacinės žaizdos infekcija.

Organo arba kūno ertmių operacinė žaizdos infekcija (SSI-O)

Infekcija operacijos vietoje atsiranda per 30 dienų po operacijos, jei nebuvo palikta jokio implantato, arba per vienerius metus (jei paliktas implantatas) IR infekcija susijusi su operacija, IR infekcija apima bet kurią organizmo vietą (pvz., organus ir kūno ertmes), išskyrus pjūvį, kuris operacijos metu buvo atvertas arba judintas, IR yra bent vienas iš šių požymių:

— pūlingos išskyros iš dreno, kuris yra įdėtas per durtinę žaizdą organe arba kūno ertmėje,

▼M5

— iš organo arba kūno ertmės aseptiškai paimto skysčio arba audinio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— organo arba kūno ertmės abscesas ar kitas infekcijos požymis, nustatytas tiesiogiai apžiūrint, pakartotinės operacijos ar histopatologinio arba radiologinio tyrimo metu,

— chirurgo ar gydančiojo gydytojo nustatyta organo arba kūno ertmių operacinė žaizdos infekcija (SSI-O).

3.1.13. *SST. ODOS IR MINKŠTŲJŲ AUDINIŲ INFEKCIJOS*

SST-SKIN. Odos infekcijos

Odos infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— pacientui pasireiškia pūlingos išskyros, pustulės, pūslelės ar furunkulai,

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): skausmas ar jautrumas, vietinis patinimas, paraudimas ar karštis

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš pažeistos vietos aspirato ar išskyrų pasėlio išskirti mikroorganizmai; jei išskirti mikroorganizmai yra normali odos flora (pvz., difteroidai (*Corynebacterium* spp.), *Bacillus* (ne *B.anthracis*) spp., *Propionibacterium* spp., koaguliazės nesintetinantys stafilokokai (įskaitant *Staphylococcusepidermidis*), *viridans* grupės streptokokai, *Aerococcus* spp., *Micrococcus* spp.), pasėlyje turi būti jo monokultūra,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigenų tyrimo rezultatas infekuotame audinyje ar kraujyje (pvz., paprastosios pūslelinės (*herpes simplex*) virusas, *varicella zoster*, *Haemophilus influenzae*, *Neisseria meningitidis*),

— tiriant mikroskopu pažeistus audinius matomos daugiabranduolės gigantinės ląstelės,

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Apie pragulas pranešama kaip apie DECU infekcijas.

— Apie nudegimo žaizdų infekcijas pranešama kaip apie BURN infekcijas.

— Apie krūties abscesą arba mastitą pranešama kaip apie BRST infekcijas.

SST-ST. Minkštųjų audinių infekcijos (nekrozuojantis fascitas, infekcinė gangrena, nekrozuojantis celiulitas, infekcinis miozitas, limfadenitas arba limfangitas)

Minkštųjų audinių infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento pažeistos vietos audinių ar išskyrų pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— pūlingos išskyros iš paciento pažeistos vietos,

— abscesas ar kitas infekcijos požymis, matomas paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu,

— pacientui pažeistoje vietoje būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): vietinis skausmas arba jautrumas, paraudimas, patinimas arba karštis

▼M5

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— teigiamas antigeno tyrimas kraujyje ar šlapime (pvz., *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, B grupės *Streptococcus*, *Candida* spp.),

— diagnostinis antikūnų (IgM) titras patogenui vienkartiniame tyrime arba keturis kartus padidėjęs antikūnų (IgG) titras poriniuose serumų pavyzdžiuose.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Apie pragulos opas pranešama kaip apie DECU infekcijas.

— Apie giliųjų dubens audinių infekciją pranešama kaip apie OREP infekciją.

SST-DECU. Pragulos infekcijos, įskaitant paviršinę ir giliąją

Pragulos turi atitikti šiuos kriterijus:

— pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): žaizdos kraštų paraudimas, jautrumas arba patinimas

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— iš tinkamai paimto skysčio arba audinio pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai.

SST-BURN. Nudegimo vietos infekcija

Nudegimo vietos infekcijos turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— paciento nudegimo žaizdos išvaizdos arba pobūdžio pasikeitimas, pvz.: greitas šašo atsidalijimas arba šašo spalvos pasikeitimas į tamsiai rudą, juodą ar violetinę, arba žaizdos kraštų edema

IR nudegimo biopsijos histologinio tyrimo metu matoma mikroorganizmų invazija į gretimus sveikus audinius,

paciento nudegimo žaizdos išvaizdos arba pobūdžio pasikeitimas, pvz.: greitas šašo atsidalijimas arba šašo spalvos pasikeitimas į tamsiai rudą, juodą ar violetinę, arba žaizdos kraštų edema

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— be kitos nustatytos infekcijos iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— iš biopsijos ar žaizdos nuograndų medžiagos išskirtas paprastosios pūslelinės (*herpes simplex*) virusas, histologiniu būdu šviesos ar elektroniniu mikroskopu nustatyti intarpai ar viruso dalys.

Nudegusiam pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C) arba hipotermija (< 36 °C), hipotenzija, oligurija (< 20 ml/val.), hiperglikemija suvartojus anksčiau toleruotą angliavandenių kiekį ar sąmonės sutrikimai

▼M5

IR bent vieną iš šių kriterijų:

— nudegimo biopsijos histologinio tyrimo metu matoma mikroorganizmų invazija į gretimus sveikus audinius,

— iš kraujo pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— iš biopsijos ar žaizdos nuograndų medžiagos išskirtas paprastosios pūslelinės *(herpes simplex)* virusas, histologiniu būdu šviesos ar elektroniniu mikroskopu nustatyti intarpai ar viruso dalys.

SST-BRST. Krūties abscesas arba mastitas

Krūties abscesas arba mastitas turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

— iš paciento pažeistų krūties audinių ar skysčio, paimto incizijos ir drenavimo ar adatinės punkcijos metu, pasėlio išskirti mikroorganizmai,

— krūties abscesas ar kitas infekcijos požymis, matomas paciento operacijos ar histopatologinio tyrimo metu,

— karščiavimas (> 38 °C) ir vietinis krūties uždegimas

IR gydytojo nustatytas krūties abscesas.

3.1.14. *SYS. SISTEMINĖS INFEKCIJOS*

SYS-DI. Išsėtinė infekcija

Išsėtinė infekcija – kelių organų arba sistemų infekcija be akivaizdaus vieno infekcijos židinio, paprastai virusinės kilmės, su kuria pasireiškia požymiai arba simptomai be jokios kitos žinomos priežasties ir kuri paveikia keletą organų arba sistemų.

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Šis kodas naudojamas kelių organų arba sistemų virusinėms infekcijoms (pvz., tymai, epideminis parotitas, raudonukė, infekcinė varitema). Šias infekcijas dažnai galima nustatyti tik vadovaujantis klinikiniais kriterijais. Šis kodas nenaudojamas su sveikatos priežiūra susijusioms infekcijoms, kurioms būdingas metastazavimas keliose vietose, kaip antai bakteriniam endokarditui; reikėtų pranešti tik apie pirminį tokių infekcijų židinį.

— Apie nežinomos kilmės karščiavimą (FUO) nepranešama kaip apie DI infekciją.

— Apie virusines egzantemas arba bėrimus pranešama kaip apie DI infekciją.

SYS-CSEP. Suaugusiųjų ir vaikų klinikinis sepsis

Pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių:

— pasireiškia požymiai arba simptomai be jokios kitos žinomos priežasties,

— karščiavimas (> 38 °C),

— hipotenzija (sistolinis spaudimas < 90 mm/Hg)

— arba oligurija (20 cm^3 (ml)/val.)

ir kraujo pasėlis nepaimtas arba kraujyje nenustatyta jokių mikroorganizmų ar antigenų,

ir nėra aiškios infekcijos kitoje organizmo vietoje,

ir gydytojo skirtas būdingas sepsio gydymas.

▼M5

Pastabos dėl pranešimo teikimo

— Šis kodas naudojamas tik jei būtina.

— Pranešant apie naujagimių CSEP infekciją remiamasi NEO-CSEP atvejų apibrėžtimi (žr. toliau).

3.1.15. *UTI. ŠLAPIMO TAKŲ INFEKCIJA*

UTI-A. Mikrobiologiniu tyrimu patvirtinta simptominė šlapimo takų infekcija

Pacientui būdingas bent vienas iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), staigus ir dažnas šlapinimasis, dizurija arba jautrumas viršgakčio srityje

IR

iš paciento šlapimo pasėlio išskirta ne daugiau kaip dviejų rūšių mikroorganizmų, t. y. $\geq 10^5$ arba daugiau kolonijų viename šlapimo ml.

UTI-B. Mikrobiologiniu tyrimu nepatvirtinta simptominė šlapimo takų infekcija

Pacientui būdingi bent du iš šių požymių arba simptomų (nesant jokios kitos žinomos priežasties): karščiavimas (> 38 °C), staigus ir dažnas šlapinimasis, dizurija arba jautrumas viršgakčio srityje

IR

bent vienas iš šių požymių:

— teigiamas leukocitų esterazės ir (arba) nitratų bandymo rezultatas,

— piurija šlapimo mėginyje ($\geq 10^4$ leukocitų/ml arba ≥ 3 leukocitų necentrifuguoto šlapimo regėjimo lauke didžiuoju padidinimu),

— Gramo būdu nudažytame necentrifuguoto šlapimo tepinėlyje matomi mikroorganizmai,

— iš bent dviejų šlapimo pasėlių pakartotinai išskiriama $\geq 10^2$ kolonijų mililitre to paties šlapimo takų patogeno (gramneigiamos bakterijos arba *Staphylococcus saprophyticus*),

— iš paciento, kuriam paskirtas antimikrobinis gydymas, šlapimo pasėlio išskiriama $\leq 10^5$ kolonijų mililitre vienos rūšies šlapimo takų patogeno (gramneigiamos bakterijos arba *Staphylococcus saprophyticus*),

— gydytojo nustatyta šlapimo takų infekcija,

— gydytojo skirtas tinkamas šlapimo takų infekcijos gydymas.

Apie besimptomę bakteriuriją pranešti nereikėtų, tačiau apie antrines besimptomės bakteriurijos kraujo infekcijas pranešama kaip apie BSI, kurios šaltinis (kilmė) S-UTI.

Šlapimo takų infekcija (UCA-UTI) apibrėžiama kaip kateterio sukelta infekcija, jeigu nuolatinis šlapimo kateteris buvo įkištas (net ir su pertraukomis) 7 dienas prieš pasireiškiant infekcijai.

▼M5

3.2. BENDRA ATSPARUMO ANTIMIKROBINĖMS MEDŽIAGOMS ATVEJO APIBRĖŽTIS

Apibrėžtis

Vadovaujantis EUCAST (Europos jautrumo antimikrobinėms medžiagoms komiteto) nustatytomis klinikinėmis ribinėmis koncentracijomis, t. y. mažiausios inhibitorių koncentracijos (MIK) ir jos inhibicijos zonos skersmens koreliatais) ([17]), mikroorganizmas apibrėžiamas kaip kliniškai jautrus, kliniškai vidutinio jautrumo arba kliniškai atsparus antimikrobinėms medžiagoms.

Kliniškai jautrus (-ūs) (S)

— mikroorganizmas apibrėžiamas kaip jautrus antimikrobinėms medžiagoms, kai antimikrobinio aktyvumo laipsnis yra susijęs su didele sėkmingo gydymo tikimybe,

— mikroorganizmas priskiriamas kategorijai „jautrus“ (S) taikant atitinkamą ribinę koncentraciją nustatytoje fenotipinėje bandymų sistemoje,

— pakitus aplinkybėms ši ribinė koncentracija gali būti pakoreguota (jei tai pagrįsta).

Kliniškai vidutinio jautrumo (I)

— mikroorganizmas apibrėžiamas kaip vidutinio jautrumo antimikrobinėms medžiagoms, kai antimikrobinio aktyvumo laipsnis yra susijęs su neaiškiu gydomuoju poveikiu. Tai reiškia, kad naudojant izoliatą infekciją galima tinkamai gydyti tose organizmo vietose, kuriose vaistas susikaupia, arba kai yra galimybė naudoti didelę vaisto dozę; be to, ši kategorija leidžia nustatyti buferinę zoną, kuri padėtų išvengti didelių skirtumų interpretuojant rezultatus, kurie galėtų atsirasti dėl nedidelių, savaiminių arba techninių veiksnių,

— mikroorganizmas priskiriamas kategorijai „vidutinio jautrumo“ (I) taikant atitinkamas ribines koncentracijas nustatytoje fenotipinėje bandymų sistemoje,

— pakitus aplinkybėms šios ribinės koncentracijos gali būti pakoreguotos (jei tai pagrįsta).

Kliniškai atsparus (R)

— mikroorganizmas apibrėžiamas kaip atsparus antimikrobinėms medžiagoms, kai antimikrobinio aktyvumo laipsnis yra susijęs su didele tikimybe, kad gydymas bus nesėkmingas,

— mikroorganizmas priskiriamas kategorijai „atsparus“ (R) taikant atitinkamą ribinę koncentraciją nustatytoje fenotipinėje bandymų sistemoje,

— pakitus aplinkybėms ši ribinė koncentracija gali būti pakoreguota (jei tai pagrįsta).

Klinikinės ribinės koncentracijos pateikiamos kaip S≤x mg/L; I>x, ≤y mg/L; R>y mg/L

Priežiūrai žmonėse svarbūs mikroorganizmai ir atitinkamos antimikrobinės medžiagos (mikrobinių ir antimikrobinių medžiagų derinys) yra apibrėžtos atitinkamuose priežiūros protokoluose.

([17]) http://www.eucast.org/clinical_breakpoints/